

ԱԼԻԶՄԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԴԻՐՔԵՐՈՒՄ

Կ. ԲԱՆԱԿԱՅԻՆԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ
ԳԻՐՔ ՔԱՂՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

ՊՐՈԼԵՏԱՐԻԱՏԻ ԴԻԿՏԱՏՈՒՐԱՆ

ԳԼՈՒԽ III

ԿԱԶՄԵՑԻՆ ԺՈՒԿՈՎ, ՅԵՎ, ՍԻԶԵՎ,

ВНБ. И. У. Т. Е. К. А.
ИНСТИТУТА
ВОСТОЧНОВЕДЕНИЯ
Ленинградский Науч.
СССР

355.51

Գ-35

ՊԵՏՅՐԱՏ — ՌԱԶՄՅՐԱՏ ԲԱԺԻՆ
ՅԵՐԵՎԱՆ

1932

Պետերբուրգի
Գրադարան 7515 (բ)
Հրատարակ. 2236
Գրադարան 1889
Տեղադր. 2000

Թարգմ. Ա. Շաթիրյան
Խմբագրեց՝ Մ. Դավթյան
Սրբագրեցին՝ Հ. Սառիկյան Ս. Զուլուրյան

Հանձնված է արտադրության 29/VI 1932 թ. Ստ. Ֆ. Ա.
Ստորագրված է տպագրելու 10/VI 1932 թ.

355.57

9-35

16 JAN 2010
26 SEP 2006

БИБЛИОТЕКА
ИНСТИТУТА
ВОСТОКОВЕДЕНИЯ
Академии Наук
СССР

ՊՐՈԼԵՏԱՐԻԱՏԻ ԴԻԿՏԱՏՈՒՐԱՆ

ԳԼՈՒԽ III

Այս գլխի նպատակն է վեր հանել պրոլետարիատի դիկտատուրայի և խորհրդային իշխանության առանձնահատկություններն ու խնդիրները, ցույց տալ պրոլետարական պետության տարբերությունը բուրժուական պետությունից, պարզել խորհուրդների ազդային քաղաքականության հիմունքներն ու նվաճումները:

Այս գլուխը բաղկացած է յերեք առաջադրությունից:

Այս առաջադրությունը մշակելիս պետք է հատուկ ուշադրություն դարձնել բուրժուական տիրապետության ժամանակակից մեթոդները և բուրժուազիայի դիկտատուրան ամրացնելու գործում սոցիալ-ֆալստեղների ունեցած դերի վրա: Հարկավոր է նաև «բուրժուական պետական մեքենայի կործանումը և պրոլետարական դիկտատուրայի կազմակերպումը» վերջին հատվածում ուշադրությամբ պարզաբանել և վորոշել, վոր «պրոլետարիատի դիկտատուրան առաջ է դալիս վոչ թե բուրժուական կարգերի հիման վրա, այլ նրանց վոչնչացման ընթացքում, պրոլետարիատի բռնի հեղափոխության ընթացքում» (ՄՍՍԼԻՆ):

Առաջին առաջադրության մեջ ցույց են տված մեր պրոլետարական և բուրժուական պետության սոցիալիստական ելույթյան խնդիրները և կառավարման միջոցների միջև յեղած սկզբունքային տարբերությունը, պրոլետարական դիկտատուրայի խնդիրները, նրա բնորոշ գծերը և յերեք հիմնական կողմերը:

Այս առաջադրության մեջ հիմնական հարցը դասակարգային պայքարի հարցն է, պրոլետարիատի կողմից իշխանությունը գրավելուց հետո: Շահագործող դասակարգերի դիմադրությունը պրոլետարական դիկտատուրայի շրջանում վոչ միայն չի դադարում, այլ ընդունում է ելավելի կատաղի ձևեր: Այստեղից պետք է պարզաբանվի պրոլետարական դիկտատուրան ամեն կերպ ամրացնելու անհրաժեշտությունը, իՍՀՄ-ն — «համաշխարհային պրոլետարիատի հարվածային բրիգադն» ամրացնելու անհրաժեշտությունը:

Յերկրորդ առաջադրությանը վորոշում է խորհրդային իշխանության ելույթյունը և բնորոշ գծերը, վորպես պրոլետարական դիկտատուրայի կազմակերպչական ձևեր:

Մշակելով այս առաջադրության նյութը, անհրաժեշտ է պարզաբանել կոմունիստական կուսակցության ղեկավար դերը իՍՀՄ-ում և այն խնդիրները, վորոնց կատարումը հնարավորություն կտա խորհրդ-

դային իշխանութիւնը «ինչպես հարկն է կենսագործել սոցիալիստական շինարարութեան բայլէնիկյան տեմպերը» (ՄՈՒՈՏՈՎ) :

Սովորեցնել յուրաքանչյուր աշխատավորի պետութիւնը կառավարելու գործին, — այսպես եր բնորոշում է կենինը պրոլետարիատի դիկտատուրայի կարեորագույն խնդիրներէց մեկը :

Բյուրոկրատիզմի դեմ պայքարի որինակով պետք է պարզել իր պետութիւնը կառավարելում, պետապարատը բաւարարելու համար մղած պայքարում աշխատավորական մասսաների մասնակցութեան ուղիներն ու միջոցները :

«Սօրհրդային իշխանութիւնը — աշխատավորութեան մեծամասնութեան ամենահաստատ իշխանութիւնն է աշխարհում» այս է այն յեղրակացութիւնը, վորին պիտի հանգել մշակելով այս առաջադրութիւնը :

Յերբրդ առաջադրութիւնը վորոշում է հիմունքները և թվերով ու փաստերով ցույց է տալիս մեր կուսակցութեան և խորհրդային իշխանութեան ընինյան ազգային քաղաքականութեան արդիւնքերը : Մշակելով այս առաջադրութիւնը, անհրաժեշտ է վորոշել մեր ազգային քաղաքականութեան տարբերութիւնը կալիտալիստների ազգային քաղաքականութիւնից և պարզել յետամնաց ազգութիւնների և ազգային հանրապետութիւնների նվաճումները տնտեսական և կուլտուրական ֆրոնտում :

Հիմնական ուղադրութիւնը պետք է դարձնել այն բանի վրա, թե կուսակցութիւնը և խորհրդային իշխանութիւնը գործնականում ի՞նչ միջոցներով են վոչնչացնում ազգային անհավասարութիւնը :

61114-67

ՊՐՈԼԵՏԱՐԻԱՏԻ ԴԻԿՏԱՏՈՒՐԱՆ ՅԵՎ ՆՐԱ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

ԱՌԱՋԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

1. Մշակիր «ի՞նչ է պետութիւնը», «բուրժուազիայի դիկտատուրան, փաշիզմ, սոցիալ-փաշիզմ» և «բուրժուական պետական մեքենայի ավերումը և պրոլետարիատի դիկտատուրայի կազմակերպումը» հատվածները և վորոշիր :

ա) ինչի՞ համար է հարկավոր շահագործողներին պետութիւնը,

բ) ինչո՞ւ բուրժուազիան ներկայումս անցել է իր պետութիւնը պահելու փաշիստական մեքենայի մէջ :

դ) վո՞րն է այժմ սոցիալ-փաշիստների դերը բուրժուական պետութիւնում :

դ) ինչո՞ւ պրոլետարիատը գրավելով իշխանութիւնը, պետք է կործանի հին պետական ապարատը և ստեղծի իր պրոլետարական պետութիւնը :

2. «Պրոլետարական դիկտատուրան պրոլետարական հեղափոխութիւնի գեներէն է» և «Պրոլետարիատի դիկտատուրայի բնորոշ գծերը» հատվածներով վորոշիր :

ա) վո՞րոնք են պրոլետարիատի դիկտատուրայի հիմնական խնդիրները :

բ) վո՞րոնք են պրոլետարական դիկտատուրայի բնորոշ գծերը և յերեք հիմնական կողմերը :

3. «ՀԱՄԿ (բ) Կ-ն պրոլետարիատի դիկտատուրայի միակ ղեկավարն է» և «Պրոլետարիատի դիկտատուրայի սխտեմը» հատվածներով ցույց տուր կոմունիստական կուսակցութեան ղեկավար դերը պրոլետարական պետութեան մէջ :

4. «Լենինը պրոլետարական դիկտատուրայի մասին» հատվածով վորոշիր պրոլետարական դեմոկրատիայի էությունը :

5. Մշակիր Մաքսիմ Գորկու «Յեքէ բշնամին անճատուր չի լինում, նրան վոչնչացնում են» հատվածը և «Դրոհել կապիտալիստական վերջին դասակարգի վրա» հատվածը և ցույց տուր :

ա) ի՞նչ ձևեր եւ ընդունում դասակարգային պայքարը պրոլետարիատի դիկտատուրայի պայմաններում :

բ) ի՞նչը հնարավորութուն տվեց կուսակցությանն անցնելու կուլակությանը «վերջին կապիտալիստական դասակարգին» վերացնելու քաղաքականությանը :

6. Մշակիր ընկ. Մոլոտովի XVІІ կուսկոնֆերենցիայում արտասանած մատից «Ամրապնդել պրոլետարիատի դիկտատուրան» կտորը և ցույց տուր :

ա) ինչո՞ւ հարկավոր եւ ամրապնդել պրոլետարական դիկտատուրայի հզորությունը :

բ) վո՞րո՞ւմ եւ պետության խնդիրներն ու դերը սոցիալիզմի շրջանում :

գ) յե՞րբ կանեյանա պետությունը :

7. Կարդա «ԽՍՀՄ-ն համաշխարհային պրոլետարիատի հարվածային բրիգադն է» հատվածը և վարդիբ ԽՍՀՄ-ի պրոլետարական դիկտատուրայի պետության միջազգային նշանակությունը :

ԻՆՉ Ե ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ

Վոչ միայն գիտակից կեղծավորները, գիտնականները և տերտերներն են ոժտնդակում և սլաշտպանում բուրժուական սուտը, թե պետությունն ազատ եւ կուլչած եւ սլաշտպանելու բոլորի շահերը, այլև մարդկանց զանգվածներ, վորոնք անկեղծորեն կրկնում են հին նախապաշարունները, վորոնք չեն կարողանում հասկանալ հին կապիտալիստական հասարակարգից դեպի սոցիալիզմին անցնելը :

Սակայն քանի զենում, այնքան ավելի յե բացվում բանվորների աչքերը և ավելի լայն տարածվում խորհրդային իշխանության գաղափարը, մանավանդ այն արյունալի սպանդից հետո, վորը մենք ապրեցինք վերջերս : Բանվոր դասակարգի համար ել ավելի սլաղ եւ դառնում կապիտալիստների դեմ անողոր սլաղարի անհրաժեշտությունը :

Ինչպիսի ձևերով եւ ծածկով, թող լինի ամենադեմոկրատիկ հանրապետությունը, բայց յեթե նա բուրժուական եւ, յեթե նրանում մնացել ե հողի, գործարանների ու ֆաբրիկների մասնավոր սեփականությունը և մասնավոր կապիտալը վարձու ստրկության մեջ ե սլահում ամբողջ հասարակությունը, ախինքն, յեթե նրանում չի կատարվում այն, ինչ հայտարարում ե մեր կուսակցության ծրագիրը և խորհրդային սահմանադրությունը, ապա այդ պետությունը մեկը մյուսին ճնշելու մեքենա յե :

Յեւ այդ մեքենան մենք կվերցնենք այն դասակարգի ձեռքը, վորը սլաղ ե տապալի կապիտալի իշխանությունը :

Մենք դեն կչարտենք բոլոր հին նախապաշարունները՝ թե պետությունն ընդհանուր հավասարություն ե, — դա խաբեյություն ե. քանի թյունն ընդհանուր հավասարություն չի կարող լինել : Կալվադեո կա շահագործումը, հավասարություն չի կարող լինել : Այնժամեք չի կարող հավասար լինել բանվորին, կուլտը քաղցածին : Այնպիսի մեքենան, վորը կոչվում եր պետություն, վորի առաջ մարդիկ կանգ են առնում սնոտիապաշտական հարգանքով և հավատում հին հեքյաթներին, թե սա համաժողովրդական իշխանություն ե, — պրոլետարիատն այդ մեքենան դեն ե չարտում և ասում ե, վոր դա բուրժուական սուտ ե :

Մենք այդ մեքենան խլեցինք կապիտալիստներից, վերցրինք մեր ձեռքը : Այդ մեքենայով կամ մահակով մենք ջարդուփչուր կանենք ամեն տեսակի շահագործում և այն ժամանակ աշխարհում չի մնա շահագործելու հնարավորություն, չեն մնա հողատերեր, ֆաբրիկների տերեր, այնպես չի լինի, վոր մի մասը կուշտ լինելուց տրաքվում ե, իսկ մյուսները քաղցից մեռնում, միայն այն ժամանակ, յերբ դրա հնարավորությունները չեն մնա, — մենք այդ մեքենան կջարդենք :

Այն ժամանակ չի լինի պետություն, չի լինի շահագործում : Ահա մեր կոմունիստական կուսակցության տեսակետը :

Լեճին. «Պետության մասին» դասախոսությունից, վորը կարդացել ե 1919 թ. հուլիսի 2-ին Սվերդլովյան համալսարանում : յերկրներում :

ԲՈՒՐժՈՒԱԶԻԱՅԻ ԴԻԿՏԱՏՈՒՐԱ. ՓԱՇԻՉՄ, ՍՈՑԻԱԼԻՉՄ

Բուրժուական իշխանության դասակարգային բնույթն այժմ դրուսերովում ե ե՛լ ավելի մերկացած ձևերով :

Այսօրվա միլիտարները հեռանալով իրենց սլաշտոններից, դառնում են կապիտալիստական մենաշնորհների դեկավարներ, և ընդհակառակն, կապիտալիստական մենաշնորհների առաջնորդներն ավելի հաճախ են դառնում միլիտարներ ու կառավարությունների դեկավարներ :

Դրա որինակները բավականին շատ են ամեն մի կապիտալիստական յերկրներում :

Հ.Ա.Մ. Նահանգների բուրժուական պետությունների այնպիսի գործիչներ, ինչպես պրիդդենա Հուվերը, Փինանների միլիտար Մելլոնը, արտաքին գործոց նախկին միլիտար Յուզը, ռադմական միլիտար խարլեյը, ասետերի միլիտար Լամմոնտը և ուրիշները, կամ դեռ յերեկ եյին կառնած խոշորագույն կապիտալիստական մենաշնորհների և բանկերի պրեմիեր, կամ կառավարական սլաշտոնները փոխելով մասնավոր գոր-

ծունեյության, ալ չմ գլխավորում են Ֆինանսական կապիտալի զորեղ կազմակերպութեանները:

Նույն դրութեանն է նաև Անգլիայում: Կոնսերվատիվ կառավարութեան յերեկվա ղեկավարներն այսօր արդեն կանգնած են մետալուրգիական, քիմիական և ուրիշ ամենախոշոր կապիտալիստական միավորումների ղրուրը:

Նույն պատկերն ենք տեսնում նաև Գերմանիայում, Ֆրանսիայում և կապիտալիստական ուրիշ յերկրներում:

Մյուս կողմից, բուրժուազիան իր տիրապետութեան համար ոգտովում է իշխանութեան մեջ մտցնելով սոցիալ-դեմոկրատիայի առաջնորդներին, փորձելով ծածկել դրանով իր իշխանութեան խակական դասակարգային բնույթը:

Բուրժուազիան այդ մեթոդին դիմում է առանձնապես այն յերկրներում, վերսեղ բանվոր դասակարգը կազմում է բնակչութեան մեծամասնութիւնը, որինակ՝ Անգլիայում և Գերմանիայում:

Կապիտալիզմի հակառակութեանն սրման հետևանքով, բուրժուազիան, իր տիրապետութեանը պահելու համար ել ավելի յե ոգտովում բռնութեան մեթոդներից, բացարձակ դիկտատուրայի մեթոդից:

Բուրժուազիայի անմիջական դիկտատուրայի մեթոդն իր արտահայտութեանը դնում է Փաշիզմի մեջ:

Կապիտալիզմի ճգնաժամի խորացման և պրոլետարական հեղափոխութեան աճման սպառնալիքի պայմաններում, բուրժուազիան ձգտում է, հեղափոխական շարժումը խեղդելու համար ել ավելի ոգտագործել Փաշիզմի մեթոդը:

Իր հերթին, սոցիալ-դեմոկրատիան, վերսեղ իմպերիալիստական բուրժուազիայի գլխավոր հենարանը բանվոր դասակարգի մեջ, նույնպես դնում է Փաշիստական վերածնման ուղիներով:

Դրա համար նա մշակել է արդեն համապատասխան իդեոլոգիա:

Այդ իդեոլոգիայի էությունը կայանում է բանվոր դասակարգի շահերը բուրժուական պետութեանը պահպանելու շահերին անպայման յենթարկելու մեջ:

...Սոցիալ-դեմոկրատիան պատրաստ է ամեն ինչի, վերսեղի պայքարի... կապիտալիզմի պահպանման համար, բուրժուազիայի տիրապետութեան պահպանման համար...:

Սոցիալ-Փաշիզմն իր «ձախ» թևի հետ միասին հանդիսանում է բուրժուազիայի վերջին պահեստի ուժը բանվորներին մեջ:

Դրա համար նրա էությունն մերկացումը, առանձնապես «ձախ» սոցիալ-Փաշիստական թևի էությունն մերկացումը, բանվորներին խաբելու նրա նուրբ ձևերի հետ միասին, և համառ, բազմադիմի պայքարը բանվորական մասսաների համար, վերսեղ դեռևս դնում են սոցիալ-դե-

մոկրատիայի և ուրիշ բուրժուական-ոնակցիոներական կազմակերպութեանների յետևից, հանդիսանում է պրոլետարական հեղափոխութեան հաղթանակն ապահովելու հիմնական պայմանը:

Մոլոտով— Կոմիտեներում Համ Կ (Բ) Կ-ի պատգամավորների XV Կոնհամագումարում տված հաշիվութեանից:

ԲՈՒՐժՈՒԱԿԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԵԳԵՆԱՅԻ ԱՎԵՐՈՒՄԸ ՅԵՎ ՊՐՈԼԵՏԱՐԻԱՏԻ ԴԻԿՏԱՏՈՐԱՅԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

Պրոլետարիատի դիկտատուրան անձնավորութեանների հասարակ փոփոխութեան չե կառավարութեան մեջ, «կարինետներին» փոփոխութեան, անձեռնմխելի թողնելով տնտեսական և քաղաքական հին կարգերը:

Մակդոնայլներն ու Շեյդեմանները իշխանութեան մեջ, բուրժուական հին կարգերը նրանց թողնելով այսպես առած, կառավարութեանները չեն կարող մի ուրիշ բան լինել, բացի սպասարկող ապարատից բուրժուազիայի ձեռքում, բացի իմպերիալիզմի խոցերը ծածկելուց, բացի բուրժուազիայի ձեռքում զենք լինելուց, խեղդելու համար ճնշված ու հարստահարված մասսաների հեղափոխական շարժումը:

Նրանք, այդ կառավարութեանները հարկավոր են կապիտալին վերսեղ չիրմա, այն ժամանակ, յերբ նրան անհարմար է, վոչ ձեռնառու և զգվար առանց չիրմայի ճնշել ու հարստահարել մասսաներին:

Իհարկե, այդպիսի կառավարութեանների վարժունքը նշան է այն բանի, վոր «նրանց մոտ» (այսինքն կապիտալիստների մոտ) անհանգիստ է, ոսկայն այդպիսի կառավարութեանները, չնայած դրան, անխուսափելիորեն մնում են կապիտալի ներկված կառավարութեանները:

Պրոլետարիատի դիկտատուրան կառավարութեան փոփոխութեան չե, այլ նոր պետութեան, իշխանութեան նոր մարմիններով կենտրոնում ու տեղերում, պրոլետարիատի պետութեան, վրը ծագել է հին պետութեան, բուրժուազիայի պետութեան ավերակների վրա:

Պրոլետարիատի դիկտատուրան առաջանում է վոչ բուրժուական կարգերի հիման վրա, այլ նրանց վոչնչացման ընթացքում, բուրժուազիային տապալելուց հետո, կալվածատերերին և կապիտալիստներին եկապրոպրիացիայի յենթարկելու ընթացքում, արտարդութեան հիմնական գործիքներն ու միջոցները սոցիալիզացիայի յենթարկելու ընթացքում, պրոլետարիատի բռնի հեղափոխութեան ընթացքում:

Պրոլետարիատի դիկտատուրան հեղափոխական իշխանութեան է, վոր հենվում է բուրժուազիայի վրա բռնութեան գործ դնելու վրա:

Պետութեանը մեքենա յե տիրող դասակարգի ձեռքին՝ ճնշելու համար իր դասակարգային հակառակորդներին դիմադրութեանը:

Այս տեսակետից պրոլետարիատի դիկտատուրան ըստ էության

վոչնչով չի տարբերվում ուրիշ դասակարգի ղեկավարության, վորովհետև պրոլետարական պետությունը մեքենա չէ բուրժուազիային ճշմարիտ համար:

Իսկ այստեղ կա մի եղանակ տարբերություն: Այդ տարբերությունը կայանում է նրանում, վոր մինչև այժմ գոյություն ունեցող բոլոր դասակարգային պետությունները հանդիսանում էին շահագործող փառամանությունների և ղեկավարության շահագործող մեծամասնությունների վրա մինչդեռ պրոլետարիատի ղեկավարության հանդիսանում է շահագործող մեծամասնություն ղեկավարության շահագործող փոքրամասնությունների վրա:

Կարճ. «Պրոլետարիատի ղեկավարության որեմեկ չսահմանափակված և բուրժուազիայի նկատմամբ բռնաբռնություն գործ դնելու վրա հենված պրոլետարիատի տիրապետությունն է, վորը վայելում է աշխատավոր և շահագործվող մասնակների համակրանքն ու աջակցությունը: Ստալին. «Լենինից մի հիմունքների մասին»:

ՊՐՈԼԵՏԱՐԻԱՏԻ ԴԻԿՏԱՏՈՒՐԱՆ ՊՐՈԼԵՏԱՐԱԿԱՆ ՀԵՂԱՓՈԽՈՒԹՅԱՆ ԶԵՆԲՆ Ե

Պրոլետարական ղեկավարության վերաբերյալ հարցը, նախ և առաջ պրոլետարական հեղափոխության հիմնական բովանդակության հարցն է: Պրոլետարական հեղափոխությունը, նրա նվաճումները, նրա թափը, նրա շարժումը միև ու արյուն են ստանում միմյանից պրոլետարիատի ղեկավարության մեջոցով:

Պրոլետարիատի ղեկավարության պրոլետարական հեղափոխության գեներն է, նրա կազմակերպությունը, նրա կարևորագույն հենակետը, վորը կյանքի չէ կոչված նրա համար, վորպեսզի առաջինը խեղդի տալով կեղծքենների ղեկավարությունը և ամբողջից իր նվաճումները, յերկրորդ՝ պրոլետարական հեղափոխությունը հասցնի մինչև վերջը, հեղափոխությունը հասցնի մինչև սոցիալիզմի վերջնական հաղթանակը:

Հեղափոխությունը կարող է առանց պրոլետարիատի ղեկավարության չի հաղթել բուրժուազիային, տապալել նրա իշխանությունը: Սակայն խեղդել բուրժուազիայի ղեկավարությունը, պահպանել հաղթանակը և առաջ շարժվել դեպի սոցիալիզմի վերջնական հաղթանակը, հեղափոխությունն արդեն ի վիճակի չէ, յեթե նա իր զարգացման վորջ առիճանի վրա չստեղծի հատուկ կազմակերպություն, հանձնի պրոլետարիատի ղեկավարության, վորպես իր հիմնական հենարանը:

«Հեղափոխության հիմնական հարցը իշխանության վերաբերյալ է» (Լենին) «Արդյո՞ք սա նշանակում է վոր իշխանությունը վերջնելով, նրա զբաղվումով գործն այստեղ վերջանում է: Վո՞չ, չի նշանա-

կում: Իշխանությունը վերցնելը, միայն գործի սկիզբն է: Մի յերկրում տապալված բուրժուազիան, մի շարք պատճառների հետևանքով, դեռևս յերկար ժամանակ մնում է ավելի ուժեղ, քան նրան տապալող պրոլետարիատը: Դրա համար էլ ամբողջ գործը կայանում է նրանում, վոր պետք է պահել իշխանությունը, ամբողջել նրան, դարձնել նրան անհաղթելի:

Ի՞նչ պետք է անել այդ նպատակին հասնելու համար: Դրա համար անհրաժեշտ է կատարել գոնե այն յերեք գլխավոր խնդիրները, վորոնք կանոնում են պրոլետարիատի ղեկավարության առաջ հաղթություն «հենց հաջորդ ուր»:

ա) կտրել տապալված և հեղափոխության կողմից եկապրոպրիացիայի յենթարկված կալվածատերերի և կապիտալիստների ղեկավարությունը, վերացնել կապիտալի իշխանությունը վերականգնելու նրանց բոլոր ու ամեն տեսակի փորձերը:

բ) կազմակերպել շինարարությունը վորջ աշխատավորությանը պրոլետարիատի շուրջը համախմբելու վորով և այդ աշխատանքը տանել այն ուղղությամբ, վորը նախապատրաստելու յե դասակարգերի լիկվիդացիան, վոչնչացումը:

գ) ղեկել հեղափոխությունը, կազմակերպել հեղափոխության բաժանված պայքարելու արտաքին թշնամիների դեմ, պայքարելու իմպերիալիզմի դեմ:

Պրոլետարիատի ղեկավարության հարկավոր է այդ խնդիրները կիրառելու, կատարելու համար:

Ստալին. «Լենինից մի հիմունքների մասին»:

«Պրոլետարիատի ղեկավարության նոր դասակարգի ամենակմիտական և ամենամեղմ կոնկրետ ընդդեմ ավելի գորեղ քննադատ, ընդդեմ բուրժուազիայի, վորի դիմադրությունը տասնապատկված է իր տապալումով» (Լենին):

ՊՐՈԼԵՏԱՐԻԱՏԻ ԴԻԿՏԱՏՈՒՐԱՅԻ ԲՆՈՐՈՇ ԳԾԵՐԸ

Ահա պրոլետարիատի ղեկավարության ավելի ընդհանուր վորոշումներ տված Լենինի վորոշից:

«Պրոլետարիատի ղեկավարության դասակարգային պայքարի վերջը չէ, այլ նոր ձևով նրա շարունակությունը: Պրոլետարիատի ղեկավարության հաղթած և փառափառ իշխանությունն իր ձեռքը վերցրած պրոլետարիատի դասակարգային պայքարն է ընդդեմ հաղթված, բայց չվոչնչացված, չփախած, դիմադրություն ցուցադրող, չզաղարկեցրած, ընդդեմ իր դիմադրություն ուժեղացրած բուրժուազիայի»:

Առարկելով պրոլետարիատի զիկտատուրան «համաժողովրդական», «ընդհանուր ընտրողական» իշխանության հետ, «անդասակարգային» իշխանության հետ շփոթելու դեմ, Լենինն ասում է.

«Այն դասակարգը, վորը փառափառն տիրապետությունն իր ձեռքը վերցրեց, վերցրեց այն, գիտակցելով, վոր մենակ է վերցնում այդպիսին: Դա մտցրած է պրոլետարիատի զիկտատուրայի հասկացողության մեջ: Այդ հասկացողությունն այն ժամանակ միայն իմաստ ունի, յերբ մի դասակարգ գիտե, վոր փառափառն իշխանությունը մենակ է վերցնում իր ձեռքը և «հաւաժողովրդական, ընդհանուր ընտրողական, ամբողջ ժողովրդի կողմից սրբագործած իշխանություն» մասի խոսակցություններով չի խաբույմ վոչ իրեն և վոչ ել ուրիշներին:»

Այնուամենայնիվ սա չի նշանակում, թե մեկ դասակարգի, պրոլետարների դասակարգի իշխանությունը, վորն այդպիսին չի բաժանում և չի կարող բաժանել ուրիշ դասակարգերի հետ, իր նպատակներն իրագործելու համար կարիք չունի ունություն, դաշինքի ուրիշ դասակարգերի աշխատավոր և շահագործվող մասսաների հետ: Ընդհակառակն: Այդ իշխանությունը, դասակարգի իշխանությունը կարող է հաստատվել և մինչև վերջը տարվել միմիայն պրոլետարների դասակարգի և մանր բուրժուական դասակարգերի աշխատավոր մասսաների, ամենից առաջ գյուղացիական աշխատավոր մասսաների միջև դաշինքի հատուկ ձևի միջոցով: Դաշինքի ի՞նչ հատուկ ձև է դա, ինչումն է նա կայանում: Ուրիշ վոչ պրոլետարական դասակարգերի աշխատավորական մասսաների հետ այդ դաշինքն արդյոք չի՞ հակասում ընդհանրապես մի դասակարգի զիկտատուրայի գաղափարին:

Դաշինքի այդ հատուկ ձևը կայանում է նրանում, վոր այդ դաշինքի ղեկավար ուժը հանդիսանում է պրոլետարիատը:

Դաշինքի այդ հատուկ ձևը կայանում է նրանում, վոր պետությունը ղեկավարը, պրոլետարիատի զիկտատուրայի սխտեմի մեջ ղեկավարը, հանդիսանում է մի կուսակցություն, պրոլետարիատի կուսակցությունը, կոմունիստների կուսակցությունը, վորը ղեկավարվում է իր բաժանում և չի կարող բաժանել ուրիշ կուսակցությունների հետ:

Ինչպես տեսնում եք հակասությունն այստեղ միմիայն յերեւութական է, թվացող:

«Պրոլետարիատի զիկտատուրան, — ասում է Լենինը, — դասակարգային դաշինքի հատուկ ձև է պրոլետարիատի, աշխատավորության ամբողջական և աշխատավորության բազմաթիվ վոչ պրոլետարական խավերի (մանր-բուրժուազիա, մանր տնտեսատերեր, գյուղացիություն, ինտելիգենցիա և այլն) կամ նրանց մեծամասնության միջև, դաշինք

կապիտալի դեմ, դաշինք, վորի նպատակն է վերջնականապես տառապել կապիտալին, վերջնականապես խեղդել բուրժուազիայի զիմադրությունը և բևտավրացիայի նրա փորձերը, դաշինք, վորի նպատակն է վերջնականապես ստեղծել ու ամրապնդել սոցիալիզմը: Դա հատուկ տեսակի դաշինք է, վորը կազմվում է հատուկ միջավայրում, հատկապես քաղաքացիական կատաղի կովի միջավայրում. դա սոցիալիզմի հաստատված կողմնակիցներին միությունն է նրա տատանվող դաշնակիցների հետ, յերբեմն «չեղոքներով» հետ (այն ժամանակ դաշինքը պայքարի վերաբերյալ համաձայնությունից դառնում է չեղոքության վերաբերյալ համաձայնություն), դաշինք՝ տնտեսապես, քաղաքականապես, սոցիալապես, հոգեպես վոչ միանման դասակարգերի միջև»:

Նշելով զիկտատուրայի կարևորագույն նպատակներից մեկը, կեղեքիչներին ջախջախելու նպատակը, Լենինն ասում է՝

«Դիկտատուրայի զիկտական հասկացողությունը վոչ այլ ինչ է նշանակում, յեթե վոչ վոչնչով չսահմանափակված, վոչ մի որենքներով, բացարձակապես վոչ մի կանոններով չճշված, ամիջականորեն բռնություն վրա հենված իշխանություն»... Դիկտատուրա նշանակում է — այս բանը միանգամայն ընդմիջում իմացեք, պարոնայք կաղետներ, — չսահմանափակված, ուժի, այլ վոչ թե որենքի վրա հենված իշխանություն: Քաղաքացիական կովի ժամանակ, ամեն մի հաղթող իշխանություն, կարող է միայն զիկտատուրա լինել»:

Բայց, իհարկե, բռնությունը չի սպառվում պրոլետարիատի զիկտատուրան, չնայած առանց բռնության զիկտատուրա չի լինում:

«Դիկտատուրան, — ասում է Լենինը, — նշանակում է վոչ միայն բռնություն, չնայած այդպիսին առանց բռնության անհնար է, այլև նա նշանակում է աշխատանքի ավելի բարձր կազմակերպություն, քան նախորդ կազմակերպությունը»:

«Նրա (այսինքն զիկտատուրայի—Ի. Ստ.) դիտավոր ելությունը կայանում է պրոլետարիատի աշխատավորության առաջավոր ջոկատի, նրա ամանգարդի, նրա միակ խռաջնորդի կազմակերպվածության և կարգապահության մեջ: Նրա նպատակն է ստեղծել սոցիալիզմ, վոչնչացնել հասարակությունը դասակարգերի բաժանելը, հասարակության բոլոր անդամներին դարձնել աշխատավոր, վերացնել մարդու ձեռքով մարդուն շահագործելու հողը: Այս նպատակը չի կարելի միանգամից իրագործել, նա պահանջում է կապիտալիզմից ղեկի սոցիալիզմ անցնելու բավականին յերկարատև շրջան, և՛ նրա համար, վոր արտադրության վերակազմությունը ղեկավար բան է, և՛ նրա համար, վոր կյանքի բոլոր ասպարեզներում արմատական փոփոխությունների համար ժամանակ է հարկավոր, և՛ նրա համար, վոր մանր-բուրժուական ու բուրժուական

տնտեսութեան սովորութիւնը հսկայական ուժը կարելի կ'ընէր հաղթահարել միմիայն յերկարատե համար պայքարում: Դրա համար և, վոր Մարքսը խոսում է պրոլետարիատի դիկտատուրայի մի ամբողջ շրջանի մասին, վորպէս կապիտալիզմից սոցիալիզմին անցնելու շրջանի մասին:

Սրանք են պրոլետարիատի դիկտատուրայի բնորոշ գծերը: Այստեղից բխում են պրոլետարիատի դիկտատուրայի յերեք հիմնական կողմերը:

1. Պրոլետարիատի իշխանութիւնն ոգտագործել շահագործողներին խեղդելու համար, յերկրի պաշտպանութեան համար, ուրիշ յերկրների պրոլետարների հետ կապն ուժեղացնելու համար, բոլոր յերկրներում հեղափոխութեան զարգացման ու հաղթանակի համար:

2. Պրոլետարիատի իշխանութիւնն ոգտագործել աշխատավոր և շահագործվող մասսաներին բուրժուազիայից վերջնականապէս կտրելու համար, պրոլետարիատի դաշինքն այդ մասսաների հետ ամրացնելու համար, այդ մասսաներին սոցիալիստական շինարարութեան գործի մեջ գրավելու համար, պրոլետարիատի կողմից այդ մասսաների պետական ղեկավարութեան համար:

3. Պրոլետարիատի իշխանութիւնն ոգտագործել սոցիալիզմ կառուցելու համար, դասակարգերը վոջնացնելու համար, անդասակարգ իրավակարգի, առանց պետութեան իրավակարգի անցնելու համար:

Պրոլետարական դիկտատուրան՝ այդ բոլոր յերեք կողմերի միացումն է:

Վոչ մեկն այդ յերեք կողմերից չի կարող առաջադրել, վորպէս պրոլետարիատի դիկտատուրայի բնորոշ հատկանիշը, և ընդհակառակն, բավական է այդ հատկանիշներից թեկուզ մեկի բացակայութիւնը, վորպէսզի պրոլետարիատի դիկտատուրան, կապիտալիստական շրջափակման պայմաններում, դադարէր դիկտատուրա լինելուց: Դրա համար եւ այդ յերեք կողմերից և վոչ մեկը չի կարելի հանել, առանց խեղաթյուրելու պրոլետարիատի դիկտատուրայի հասկացողութիւնը: Միայն այդ բոլոր յերեք կողմերն ի մի վերցրած տալիս են մեզ պրոլետարիատի դիկտատուրայի լրիւ և կատարյալ հասկացողութիւնը:

Ստալին. «Լենինիզմի հարցերի մասին»:

ՀԱՄԱԿ(Բ) Կ—Ն ՊՐՈԼԵՏԱՐԻԱՏԻ ԴԻԿՏԱՏՈՒՐԻԱՅԻ ՄԻԱԿ ՂԵԿԱՎԱՐՆ Ե

«Պրոլետարիատի դիկտատուրան, — ասում է Լենինը, — համար, այդուհետ ու անարյուն, բռնի և խաղաղ, ուղղմական և անտեսական, մանկավարժական և վարչական պայքար են ընդդէմ հին հասարակար-

դի ուժերի ու տրագիկաների: Միլիոնների և տասնյակ միլիոնների սովորութեան ուժը, ամենից ահեղ ուժն է:

Առանց յերկաթե, կովի մեջ կոխված կուսակցութեան, առանց կուսակցութեան, վորը վայելում է տվյալ դասակարգի վողջ աղնիվ մասի վ: տահութիւնը, առանց կուսակցութեան, վորը կարողանում է հետեւել մասսաների տրամադրութեանը և ազդել նրա վրա, անկարելի յէ հաջողութեամբ այդպիսի պայքար տանել»:

Սակայն կուսակցութեան ինչպէս է ձեռք բերում այդ հավատն ու աջակցութիւնը: Ինչպէս է կազմվում պրոլետարիատի դիկտատուրայի համար անհրաժեշտ յերկաթե դիպիպլինան, ինչ հողի վրա յէ նա ահում, դարգանում:

Ահա թէ ինչ է ասում այդ մասին Լենինը.

«Ինչով է պահվում պրոլետարիատի հեղափոխական, կուսակցութեան դիպիպլինան: Ինչով է նա ստուգվում: Ինչով ամրապնդվում է:

Ստալինը՝ պրոլետարական ավանդարդի դիտակցութեամբ և նրա նվիրվածութեամբ հեղափոխութեանը, նրա կայունութեամբ, ինքնադու-հութեամբ, հերոսութեամբ:

Յերկրորդը՝ կապվելու, մոտենալու, յեթե ուզում էք, վորոշ աստիճանով, աշխատավարձի լայն մասսաների, առաջին հերթին պրոլետարական, ինչպէս նաև, վոչ պրոլետարական աշխատավոր մասսաների հետ ի մի ձուլվելու կարողութեամբ:

Յերրորդը՝ այդ ավանդարդի կենսագործած քաղաքական ղեկավարութեամբ ճշտութեամբ, նրա քաղաքական ստրատեգիայի և տակտիկայի ճշտութեամբ, պայմանով, վորպէսզի ամենալայն մասսաները, անփական փորձով համոզվեն այդ ճշտութեան մեջ:

Առանց այդ պայմանների, դիպիպլինան հեղափոխական կուսակցութեան մեջ, վորն իրոք ի վիճակի լինի դառնալու առաջավոր դասակարգի կուսակցութիւնը, վորը կարողանա տապալել բուրժուազիային և դերակազմել իր հասարակարգը, անիրագործելի յէ: Առանց այդ պայմանների դիպիպլինա ստեղծելու վորձերն անխուսափելիորեն վեր են ածվում վոջնութեան, Ֆրադների, ծամածուծութեանների:

Իսկ մյուս կողմից, այդ պայմանները չեն կարող միանգամից առաջանալ: Նրանք մշակվում են միայն յերկարատե աշխատանքով, ծանր փորձով: Նրանց մշակումը հեշտանում է ճիշտ հեղափոխական թերիա-յով, վորն իր հերթին դողմա չէ, այլ վերջնականապէս կազմվում է մի-միայն իրոք մասսայական և իրոք հեղափոխական շարժման պրակտիկայի հետ սերտ կապակցութեամբ:

Յեւ այնուհետեւ.

«Կապիտալիզմին հաղթելու հաջողութեան համար պահանջվում է

ճիշտ փոխհարաբերություն, ղեկավարող կոմունիստական կուսակցության, հեղափոխական դասակարգի, պրոլետարիատի և մասսայի միջև, աշխատավարձերի և շահագործվողների ամբողջական հարակցություն միջև:

Միայն կոմունիստական կուսակցությունը, յեթե նա իրոք հանդիսանում է հեղափոխական դասակարգի ավանդադրը, յեթե նա ընդգրկում է իր մեջ նրա բոլոր լավագույն ներկայացուցիչները, յեթե նա բաղկացած է միանգամայն գիտակից ու նվիրված կոմունիստներից, վերոնշյալ կըթվել ու կօրվել են հեղափոխական համառ պայքարի փորձով, յեթե այդ կուսակցությունը կարողացել է իրեն անխղճ լիորեն կապել իր դասակարգի ամբողջ կյանքի հետ, իսկ նրա միջոցով շահագործվողների վեղջ մասսայի հետ և այդ դասակարգին և այդ մասսային ներշնչել լիակատար վստահությամբ, միայն այդպիսի կուսակցությունն է ընդունակ առաջնորդել պրոլետարիատին կապիտալիզմի բոլոր ուժերի դեմ մղվող ամենաանողորմ, վերջին վճռական պայքարում:

Մյուս կողմից, միայն այդպիսի կուսակցության ղեկավարությունը պրոլետարիատն ընդունակ է ծավալել իր հեղափոխական գրոհի ամբողջ հզորությունը, վոչնչության վերածելով մասամբ կապիտալիզմի կողմից փչացրած բանվորական արիստոկրատիայի աննշան փոքրամասնության, հին արեղյունյոթիստների, կոոպերատիվ առաջնորդների և այլն դիմադրությունը— ընդունակ է ծավալել իր բովանդակ ուժը, վերն առնալ մեծատ ավելի մեծ է, քան նրա մասը բնակչության մեջ» չնորհիվ կապիտալիստական հասարակության տնտեսական կառուցվածքի» (Ստալին. «Լենինի միջոցով հարցերի մասին»):

ՊՐՈԼԵՏԱՐԻԱՏԻ ԴԻԿՏԱՏՈՒՐԱՅԻ ՍԻՍԵՄ

Պրոֆմիաքյունները, վորպես պրոլետարիատի մասսայական կազմակերպություն, վորը կապում է կուսակցությանը դասակարգի հետ՝ ամենից առաջ արտադրության գծով:

Խորհուրդները, վորպես աշխատավորների մասսայական կազմակերպություն, վորը կապում է կուսակցությունը վերջինների հետ, ամենից առաջ պետական գծով:

Կուպերացիան, վորպես, գլխավորաբար, գյուղացիության մասսայական կազմակերպություն, վորը կապում է կուսակցությունը գյուղացիական մասսաների հետ, ամենից առաջ տնտեսական գծով, գյուղացիությունը սոցիալիստական շինարարության մեջ զբաղվելու գծով:

Ցերիտասարդական միությունը, վորպես բանվորական և գյուղացիական յերիտասարդության մասսայական կազմակերպություն, վորը կոչված է հեշտացնելու պրոլետարիատի ավանդարդի նոր սերնդի սո-

ցիալիստական դաստիարակությանը և յերիտասարդ պահեստի ուժերը:

Յերգլ... Յեղ վե-կուսակցությունը, վորպես ուղղություն տվող հիմնական ուժը պրոլետարիատի դիկտատուրայի սիստեմում, վորը կոչված է ղեկավարել բոլոր այդ կազմակերպությունները:

Սա յե ընդհանրապես դիկտատուրայի «մեխանիզմի» պատկերը, «պրոլետարիատի դիկտատուրայի սիստեմի» պատկերը:

Ստալին:

ԼԵՆԻՆԸ ՊՐՈԼԵՏԱՐԱԿԱՆ ԴԻԿՏԱՏՈՒՐԱՅԻ ՄԱՍԻՆ

Խորհրդային, աշխինքն նրա տվյալ կոնկրետ կիրարկության, պրոլետարական դեմոկրատիզմի սոցիալիստական ելույթները կայանում է նախ և առաջ նրանում, վոր ընտրողները աշխատավոր և շահագործվող մասսաներն են, բուրժուազիան դռնը և գցվում:

Ցերկրորդ՝ վոր վերանում են ընտրությունների ամեն տեսակի բյուրոկրատական ձևականություններն ու սահմանափակումները, մասսաներն իրենք են վորոշում ընտրությունների կարգն ու ժամկետները, ընտրվածներին յետ կանչելու լիակատար ազատությունը:

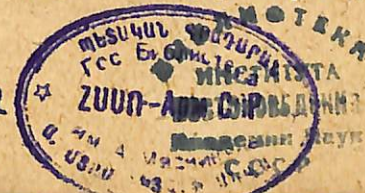
Ցերրորդ՝ վոր ստեղծվում է աշխատավորության ավանդարդի, յուշոր արդյունաբերական պրոլետարիատի լավագույն մասսայական կազմակերպություն, վորը թույլ է տալիս նրան ղեկավարել շահագործվողների ավելի լայն մասսաներին, քաշել նրանց ինքնուրույն քաղաքական կյանքի մեջ, նրանց սեփական փորձի վրա դաստիարակել նրանց քաղաքականապես, վոր այդպիսով առաջին անգամ սկիզբ է դրվում այն բանի, վոր իրոք վորջ բնակչությունը սովորի կառավարել և սկսի կառավարել Լենին:

ՅԵԹԵ ԹՇՆԱՄԻՆ ԱՆՁՆԱՏՈՒՐ ԶԻ ԼԻՆՈՒՄ, ՆՐԱՆ ՎՈՉՆՁԱՅՆՈՒՄ ԵՆ

Մարքսի և Լենինի ուսմունքով կազմակերպված բանվորների և գյուղացիների առաջավոր ջոկատների դրությունը, Խորհուրդների Միության աշխատավոր ժողովրդին մասսաներին տանում է իր հետևից մի նպատակի, վորի իմաստն արտահայտվում է յերեք հասարակ բառերով՝ ստեղծել նոր աշխարհ:

Խորհուրդների Միության մեջ նույնիսկ մանուկ-պիտաներն են հասկանում են, վոր նոր աշխարհ, կյանքի նոր պայմաններ ստեղծելու համար անհրաժեշտ է անկարելի դարձնել հսկայական հարստությունների կուտակումն անհասանելի ձևերում ու զբաղմունքում, վորոնք միշտ ու

61114-67

ամենուրեք քամվել և քամվում են բանվորներին, գյուղացիներին արյունից ու քրտինքից, վոչնչացնել մարդկանց դասակարգերի բաժանելը, վոչնչացնել փոքրամասնության կողմից մեծամասնության աշխատանքային և ստեղծագործական յեռանդը շահագործելու ամեն մի փորձամուրումը, մերկացնել կրոնական և ազգային նախապաշարումների թունավոր ստուգյունը, վոր բաժանում է մարդկանց, դարձնելով նրանց անհասկանալի, մեկ մեկին ոտար, ջնջել, հանել աշատավորների կյանքից դարավոր ստրկութամբ սնացած բոլոր վայրենի ու կեղտոտ կենցաղային սովորությունները, վոչնչացնել այն բոլորը, ինչը դժվարացնելով աշխատավոր ժողովրդի մեջ իր կենսական շահերի ամբողջության դիտակցության աճումը, թույլ է տալիս կապիտալիստներին ստեղծել մարդկային սպանդանոցներ, իրար դեմ պատերազմի ուղարկելով միլիոնավոր աշխատավորներին, պատերազմի, վորի հիմնական նպատակը միշտ էլ մեկ է. — ամբողջացնել կապիտալիստների կողմից թալանի իրավունքը, ամբողջացնել հարստանալու նրանց խելագար ծարավը, նրանց իշխանությունն աշխատավորության վրա:

Վերջին հաշիվով սա նշանակում է՝ բոլոր մարդկանց և առանձին անհատներին համար ստեղծել իր ուժերն ու ընդունակությունները վարդացնելու ազատ պայմաններ, բոլորի համար հավասար կերպով հնարավորություն ստեղծել հասնելու այն բարձրության, մինչև ուր բարձրանում են, իրենց տեղն ահագին ենեղվա ծախսելով, միայն բացառիկ այսպես կոչված «մեծ մարդիկ»:

Խորհուրդների Միության բանվոր դասակարգը դնելով բոլոր յերկրներին պրոլետարների առջևից, սքանչելի կերպով հաստատում է նոր իրականությունը: Նա իր առաջ գրել է վիթխարի խնդիր և նրա կենտրոնացած սեփ հաջողությամբ զարգացնում է այն: Լուծելու դժվարությունները խոշոր են, սակայն յերբ ուզում ես, կարողանում ես: Բանվոր դասակարգն իր գիշատատության 13 տարվա ընթացքում, համարյա անգին, մերկ, բոբիկ, քաղցած դուրս չպրտեց իր յերկրից յեվրոպական կապիտալիստների կողմից լավ սպառազինած սպիտակ բանակներին, դուրս չպրտեց ինտերվենտների դրոճերին:

Միայն բանվորների և կուսակցության հերոսական կորույն է կարող տվյալ բոլոր բացասական պայմաններում ստեղծել այնպիսի արի դործ, ինչպես որինակ այն, վոր ըստ 1929-30 թ. պլանի բանվորներն արդյունաբերությունը պետք է բարձրացնեյին 22 %-ով, իսկ բարձրացրին 25 %-ով, կուլտուրականությունները պետք է տային 20 միլիոն հեկտ. իսկ այժմ մենք ունենք 36 միլիոն: Սրա հետ միասին իր ուժերը դործողելով ինդուստրիայի շինարարության վրա, ղեկավարելով գյուղի վերակառուցումը, բանվոր դասակարգը և գյուղացիությունն անընդհատ տա-

լիս են իրենց մասսայից հարյուրավոր շնորհալի առաջընթացներ, հարվածայիններ, բանթղթակիցներ, գրողներ, գյուղատարներ:

Յեղիկի ներսում ամենախարդախ թշնամիները մեր դեմ կազմակերպում են սննդի սով, կուլակները ահաբեկում են գյուղացի-կուլտուրականներին վայրագություններով, հրճումներով, դանադան ստորություններով, մեր դեմ է այն բոլորը, ինչ ապրել է իր ժամանակը, վորը տված էր նրան պատմության կողմից. և սա իրավունք է տալիս մեզ, հաշիվ մեզ գեռես քաղաքացիական պատերազմի վիճակում: Այստեղից բխում է բնական յեղրակացություն՝ յեթե թշնամին անձնատուր չի լինում, նրան բնաջինջ են անում:

Դրսից Խորհուրդների Միության ստեղծագործական աշխատանքի դեմ է յեվրոպական կապիտալը: Նա նույնպես ապրել է իր շրջանը և դատապարտված է կորուստի: Սակայն նա ելի դեռ ուզում է և ելի դեռ ուժեր ունի ղեկավարելու անխուսափելիին: Նա կապված է այն վնասարարների հետ, վորոնք վնասարարություն են անում Միության ներսում, իրենց ստորությամբ ողնում են նրա ավստղակային դիտավորություններին:

Մենք ապրում ենք աշխարհի ամբողջ բուրժուազիայի դեմ անընդհատ կռիվի պայմաններում: Սա պարտավորեցնում է բանվոր դասակարգին դործնակաճորեն պատրաստվել ինքնապաշտպանության, պաշտպանելու իր պատմական դերը, պաշտպանելու այն բոլորն, ինչ արդեն ստեղծել է ինքն իրեն համար, բոլոր յերկրների պրոլետարների ուսանելու համար, նոր աշխարհի կառուցման 13 տարվա հերոսական, ինքնամոռաց աշխատանքի ընթացքում:

Բանվոր դասակարգն ու գյուղացիությունը պետք է ղինվին, հիշելով, վոր Կարմիր բանակի կարող ուժը մեկ անգամ արդեն հաղթանակներն ղլմացել է համաշխարհային կապիտալիզմի գրոհին, լինելով անգին, քաղցած, բոբիկ, մերկ և առաջնորդվելով իր այնպիսի բնկերների կողմից, վորոնք շատ էլ ծանոթ չեյին ռազմական դործողությունների խորամանկություններին: Այժմ մենք ունենք Կարմիր բանակ, այնպիսի մարտիկների բանակ, վորոնցից յուրաքանչյուրը լավ գիտե, թե ինչի համար պետք է կռվի:

Յեվ յեթե անխուսափելի ապագայի առաջ յերկուդից վերջնականապես ինքը կորցնելով Յեվրոպայի կապիտալիստներն այնուամենայնիվ կհանդգնեն մեր դեմ ուղարկել իրենց բանվորներին ու գյուղացիներին, անհրաժեշտ է, վոր նրանց հիմար գլուխներին այնպիսի հարված հասցրվի խոտքով ու գործով, վորը դառնա վերջին հարվածը կապիտալիստների դանդին և նետի նրանց այն գերեզմանը, վորն միանգամայն ժամանակին փորված է նրանց համար պատմության կողմից:

Մաքսիմ Գորկի:

ԳՐՈՂԵԼ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՎԵՐՋԻՆ ԴԱՍԱԿԱՐԳԻ ՎՐԱ

Յերկրի սոցիալիստական ինդուստրացման արագ տեմպերը, վորոնք հենսագործվում են Կենտկոմի կողմից 15-րդ համագումարի գերեկտիվներին հիման վրա, խորը փոփոխություններ են մտցնում դասակարգերի փոխհարաբերության մեջ յերկրի ներսում: Այդ փոփոխությունները բնորոշվում են ամենից առաջ, բանվոր դասակարգի թվական արագ աճման հետ միասին, նրա ղեկավար դերի ուժեղացմամբ չքավոր և միջակ գյուղացիության նկատմամբ:

Տնտեսական դաշինքը բանվոր դասակարգի և գյուղացիության հիմնական մասսաների միջև ստացել է առավելապես արտադրական բնույթ: Կուտակիչության և նրա Կենտկոմի քաղաքականությունն ապահովել է հետամնաց և փոշիացած մանր գյուղացիական տնտեսություններին՝ խոշոր սոցիալիստական հողագործության ուղիների վրա անցնելը, համատարած կոլեկտիվացման ծավալումը և կուլակուքյունը: Վորպես դասակարգի վերացնելու լոգունգի գործնական իրականացման անցնելը:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում խիստ կերպով ընկել է մասնավոր կապիտալի դերը և տեղի յե ունենում նրա հետագա վտարումը: Վճռականորեն ուժեղանում է խորհրդային պետության պլանավորող-կարգավորող դերը յերկրի վրա ժողովրդական տնտեսության մեջ, ավելի ու ավելի ընդգրկելով վոչ միայն արդյունաբերությունը, այլ և գյուղատնտեսությունը: Իրագործվում է Լենինի դրած խնդիրը՝ «նեպական Ռուսաստանը» վերածել «սոցիալիստական Ռուսաստանի»:

Սոցիալիստական շինարարության աճումը, կապիտալիստական տարրերի վրա հարձակման ուժեղացումն անխուսափելիորեն առաջացրին կուլակային-կապիտալիստական տարրերի կողմից դասակարգային պայքարի սրում յերկրում և հուսահատ դիմադրության փորձեր նրանց կողմից: Հենվելով գյուղի բաւորակ-չքավորական մասսաների աճող ափսոսանքների վրա, ամրացնելով կապը միջակի հետ, կուտակիչությունը ջախջախեց կուլակության հակահեղափոխական սարսափն ու դիմադրությունը, հաջողությամբ անցկացրեց հացամթերումները և հավաքեց հացի ֆոնդի զգալի պաշարներ:

Կուտակիչության ճիշտ քաղաքականության հետևանքով չփախչողապես մասսաների վնասակար շրջադարձը դեպի սոցիալիզմ իր ավելի ցայտուն արտահայտությունը գտավ հզոր կոլտնտեսական շարժման մեջ, վորը 1929 թ. վերջին ընդգրկել էր միլիոնավոր գյուղացիական տնտեսություններ, ստեղծելով դասակարգային ուժերի նոր փոխհարաբերություն յերկրում, կոլտնտեսություն մտնող միջակին դարձնելով խորհրդային իշխանության հենարանը, պայմաններ ստեղծելով կուլակա-

յին հացի արտադրությունը փոխարինել կոլտնտեսությունների և խորհունտեսությունների արտադրությամբ, և թույլ տալով կուտակիչությանը՝ կուլակուքյանը սահմանափակելու և վտարելու լոգունգից, անցնել համատարած կոլեկտիվացման ինյումս վրա, կուլակուքյունը վորպես դասակարգ վերացնելու լոգունգին:

Համագումարն ընդգծում է այդ լոգունգի պատմական խոշորագույն կարևորությունը, վորը նշանակում է բանվոր դասակարգի գրոհը կապիտալիստական շահագործման վերջին պատվարի վրա յերկրում:

Համկ(բ)Կ 16-րդ համագումարի բանաձևից:

ԴԱՍԱԿԱՐԳԵՐԻ ՎՈՋՆՁՍՑՈՒՄԸ—ՅԵՐԿԱՐԱՏԵՎ, ԴԺՎԱՐ, ՀՍՄԱԴԱՍԱԿԱՐԳԱՅԻՆ ՊԱՅԲԱՐԻ ԳՈՐԾ Ե, ՎՈՐԸ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ՏԱՊԱԼԵԼՈՒՅ ՀԵՏՈ, ԲՈՒՐԺՈՒԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿՈՐԾԱՆԵԼՈՒՅ ՀԵՏՈ, ՊՐՈԼԵՏԱՐԻԱՏԻ ԴԻԿՏԱՏՈՒՐԱՆ ՍԱՀՄԱՆԵԼՈՒՅ ՀԵՏՈ ՁԻ ԱՆՀԵՏԱՆՈՒՄ... ՍՅԼ ՄԻՍՅՆ ՓՈԽՈՒՄ Ե ԻՐ ՁԵՎԸ, ՇՍՏ ԴԵՊՐԵՐՈՒՄ ԴԱՆՆԱԼՈՎ ԱՎԵԼԻ ԱՆՈՂՈՐ (ԼԵՆԻՆ):

ԱՄՐԱՊՆԴԵԼ ՊՐՈԼԵՏԱՐԻԱՏԻ ԴԻԿՏԱՏՈՒՐԱՆ

Դնելով յերկրորդ հնգամյակում դասակարգերի վերացման խնդիրը, մենք դեռևս վոչ մի դեպքում չենք կարող և չպետք է դնենք պետության հարկավոր չլինելու կամ անեյացման հարցը: Ընդհակառակն: Ներկա զարգացման շրջանում գործը դեռ վերաբերում է պրոլետարական պետության ամրապնդմանը, նրա հզորության ուժեղացմանը:

Սա բղխում է կապիտալիստական տարրերին վերացնելու համար դեռևս մեր առաջ կանգնած խնդիրներից: Բանվոր դասակարգի իշխանության դեմ բուրժուական տարրերի բոլոր և ամեն տեսակի հակահեղափոխական յեղույթները ջախջախելուց, գյուղացիական աշխատավոր մասսաներին և ամբողջապես վերջրած քաղաքի և գյուղի աշխատավորական վոլջ մասսաներին նոր հիմունքներով վերակառուցելու կաղմակերպչական-դաստիարակչական հսկայական խնդիրներից:

Այլելորդ է խոսել այն մասին, վոր արտաքին կապիտալիստական շրջափակման պայմաններում, ոպորտունիզմի վատագույն տեսակը կլինեն պրոլետարական դեկտատուրայի հզորության վորևե թուլացում: Սոցիալիզմ կառուցող յերկրի և կապիտալիստական աշխարհի միջև աճող հակասությունների սրումից կարելի յե մի յեղրակացություն առել—ամեն կերպ ուժեղացնել պրոլետարական պետությունը, վորպեսզի բարձրացվի նրա հզորությունը վոչ միայն դասակարգային ներքին թշնամիների, այլ և նրան թշնամի իմպերիալիզմի դասակարգային ուժերի հանդեպ:

կապիտալիստական տարրերի և դասակարգերի վերանալուց հետո յեւ նույնիսկ, ընդհանրապես պետութիւնը կանեյանա աստիճանաբար, յերկարատե ժամանակի ընթացքում:

«Պետութիւնն անեյանում է այն չափով, ինչ չափով ալլեա չկան կապիտալիստներ, ալլեա չկան դասակարգեր, դրա համար եւ ճնշել վորեւ դասակարգ չի կարելի: Սակայն պետութիւնը դեռեա իսպառ չի անեյացել, քանի վոր մնում է «բուրժուական իրավունքի» պաշտպանութիւնը, վորը սրբագործում է փաստական անհավասարութիւնը: Պետութեան լիակատար անեյացման համար հարկավոր է լիակատար կոմունիզմ» (Լենին):

Սոցիալիստական հեղափոխութեան առաջին խնդիրը մարդու ձեռքով մարդուն չահագործելու հնարավորութեան վերացումն է, այսինքն մասնավոր սեփականատերերի կողմից արտադրութեան միջոցները դրավելու վերացումը. սակայն անհավասարութիւնը հասարակութեան մեջ աշխուհեա եւ դեռ յերկար կմնա, վորովհետեւ հալասար չափեր են կիրառվում տարբեր մարդկանց նկատմամբ, վորոնք իրար հետ հալասար չեն և պանվում են միանգամայն միանման պայմաններում: Այդ անհավասարութիւնը յերբեք եւ միանգամից չի վոչնչացվում: Յեւ նա չի կարող վոչնչացվել մինչեւ այն ժամանակ, քանի դեռ մնում է, այսպես կոչված, «բուրժուական իրավունքի» կիրառման անհրաժեշտութիւնը, վորը կայանում է սպառման իրերն «բոտ աշխատանքի» բաշխելու մեջ (եւ վոչ թե ըստ կարելի): Պետութիւնը մնում է «բուրժուական իրավունքի» պաշտպանութիւնը, վորը «նվիրագործում է փաստական անհավասարութիւնը»:

Պրոլետարական պետութեան հիմնական տարրերութիւնը բուրժուական պետութիւնից կայանում է նրանում, վոր պրոլետարական դիկտատուրայի պայմաններում «իրավունքը» պաշտպանում է աշխատավոր մեծամասնութեան շահերը և ուղղված է խեղդելու պրոլետարիատին թշնամի դասակարգային տարրերին: Դրա համար բանվոր դասակարգի և աշխատավորական վողջ մասսայի առաջ դարգացման ներկա շրջանում կանգնած է պրոլետարական դիկտատուրայի ամրապնդման խնդիրը, պրոլետարական պետութեան հզորութեան ուժեղացման խնդիրը: Միմիայն այս պայմաններում եւ հնարավոր է կապիտալիստական տարրերի և ընդհանրապես դասակարգերի վերացումը, հեռեապես և անդասակարգ սոցիալիստական իրավակարգի կառուցումը, վորի դարգացման ընթացքում աստիճանաբար անեյանում է նաեւ պետութիւնը:

Մոլոտով Համ. Կ(բ) 16-րդ կոնֆերենցիայում տված դեկլարացիոն:

ԽՍՀՄ—Ն ՀԱՄԱԵԽԱՐՀԱՅԻՆ ՊՐՈԼԵՏԱՐԻԱՏԻ ՀԱՐՎԱԾԱՅԻՆ ԲՐԻԳԱԴՆ Ե

ԽՍՀՄ—ի բանվոր դասակարգը համաշխարհային բանվոր դասակարգի մի մասն է: Մենք հաղթեցինք վոչ միայն ԽՍՀՄ—ի բանվոր դասակարգի ջանքերով, ալլ և շնորհիվ համաշխարհային բանվոր դասակարգի աջակցութեան: Առանց այդ աջակցութեան մեզ վաղուց կվոչնչացնէին: Ասում են, վոր մեր յերկիրը բոլոր յերկրների պրոլետարիատի հարվածային բրիգադն է: Դա շատ լավ եասված, սակայն դա մեզ վրա դնում է չափազանց լուրջ պարտավորութիւններ:

Հանուն ինչի՞ յե մեզ աջակցում միջադպային պրոլետարիատը, ինչո՞վ մենք արժանացանք այդ աջակցութեան: Նրանով, վոր մենք առաջինը նետվեցինք մարտի կապիտալիզմի դեմ, մենք առաջինը հաստատեցինք բանվորական իշխանութիւնը, մենք առաջինն ուում, վորը հաջողութեան դեպքում շուտ կտա ամբողջ աշխարհը և կադատի վողջ բանվոր դասակարգին: Իսկ ի՞նչ է պահանջվում հաջողութեան համար: Վերացնել մեր յետամնացութիւնը, դարգացնել շինարարութեան բայլչեիկյան բարձր տեմպերը: Մենք պետք է այնպես առաջ շարժվենք, վոր ամբողջ աշխարհի բանվոր դասակարգը մեզ նայելով կաբողանա ասել՝ ահա նա, իմ առաջավոր ջոկատը, ահա նա, իմ հարվածային բրիգադը, ահա նա, իմ բանվորական իշխանութիւնը, ահա նա, իմ հայրենիքը, — նրանք անում են իրենց գործը, — մեր գործը, շատ լավ, ողնենք նրանց կապիտալիստների դեմ և բորբոքենք համաշխարհային հեղափոխութեան գործը:

Ստալին:

2. ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՅԵՎ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԻ ՅԵՐԹԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

ԱՌԱՋԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

1. Մշակիր «Խորհրդային իշխանության եղբայրներ» հատվածը և վարոշիր խորհրդային իշխանության եղբայրներ, վարպետ պրոպետարիատի դիկտատուրայի կազմակերպչական ձևը:

2. «Խորհրդային իշխանության բարոյ գծերը» հատվածի համաձայն վարոշիր այդ բարոյ գծերը:

3. Մշակիր «Համկ(բ)» խորհրդային պետության ղեկավարն է» հատվածը, և ցույց տուր, թե կոմունիստական կուսակցությունն ի՞նչպես է իրագործում իր ղեկավարությունը:

4. Լավ ուսումնասիրիր իշխանության մարմինների կառուցվածքը, կարգա ընկ. կալիմինի և ընկ. Մոլոտովի կենսագրությունները, «Ցիգանկովը կենտգործկոմի անդամ» նկարագրությունը, ՌՍՖՍՀ սահմանադրությունից բերված կտարը և ցույց տուր՝

ա) ի՞նչպես են կառուցված խորհրդային իշխանությունն ու նրա բարձրագույն մարմինները:

բ) ո՞վ է ղեկավարում խորհրդային իշխանությունը:

գ) Խորհրդային Միության մեջ ո՞վ է ոգտվում ընտրական իրավունքից:

5. «Խորհուրդների խնդիրները ներկայումս» հատվածի համաձայն վարոշիր՝ ի՞նչ խնդիրներ են լուծելու խորհուրդները, վարպետի «Խակապետ կենսագործեն սոցիալիստական շինարարության բայշլեիկյան տեմպերը»:

6. «Կրքել միլիոնավոր նոր մարտիկներ բյուրակրատիզմի դեմ» հատվածի համաձայն ցույց տուր:

ա) ինչո՞ւմ է աշխատավոր մասսաներին բյուրակրատիզմի դեմ մղվող պայքարում գրավելու կարևորությունն ու նշանակությունը:

բ) բյուրակրատիզմի դեմ պայքարի ի՞նչ միջոցներ են կիրառվում մեր պետության մեջ:

7. «Խորհուրդների ֆադաֆականությունը խաղաղության ֆադաֆա-

կանությունն է» հատվածի համաձայն ցույց տուր, թե խորհրդային իշխանությունն ի՞նչպես է պայքարում խաղաղության համար:

8. «Խորհրդային իշխանությունն ամենահաստատուն իշխանությունն է աշխարհում» հատվածի համաձայն վարոշիր, թե մեր կուսակցությունն ի՞նչպես է ապահովել խորհրդային իշխանության ամրակառուցությունը:

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՅՈՒԹՅՈՒՆԸ

Խորհրդային իշխանությունը վոչ այլ ինչ է, յեթե վոչ պրոլետարիատի ղեկավարությունը, առաջավոր դասակարգի ղեկավարությունը կազմակերպչական ձևը, վորը նոր դեմոկրատիզմի, պետությունն ինքնուրույն կառավարելու մասնակցությունն է բարձրացնում տասնյակ միլիոնավոր աշխատավորների և շահագործվողների, վորոնք ի դեմս պրոլետարիատի կարգապահ և ղեկավարի ամենագարգի, տեսնում են իրենց ամենապատահելի առաջնորդին:

Խորհուրդները նոր պետական ապարատ է, վորը ներկայացնում է առաջինը՝ բանվորների և գյուղացիների սպառազինված ուժը, ընդմիջում, այդ ուժը հին մշտական բանակի ուժի նման կտրված է ժողովրդից, այլ ամենատեսակ կերպով կապված է նրա հետ. ազդական տեսակետից այդ ուժն անհամեմատ ավելի զորեղ է, քան նախկինը, հեղափոխական տեսակետից նա անխոխարեն յե վորեք ուրիշով:

Յերկրորդ՝ այդ ապարատի կապը մասսաների հետ, ժողովրդի մեծամասնության հետ այնքան սերտ է, անխզելի, հեղափոխամբ ստուգվող և վերանորոգվող, վորի նմանը չի յեղել նախկին պետական ապարատի նույնիսկ հիշողության մեջ:

Յերրորդ՝ այդ ապարատը շնորհիվ իր կազմի ընտրողության և առանց բյուրակրատական ձևականությունների, ժողովրդի կամքով փոխելու կարելիության, հանդիսանում է ավելի դեմոկրատական, քան նախկին ապարատները:

Զորրորդ՝ նա ամուր կապ ունի ամենատարբեր պրոֆեսիաների հետ, վորով առանց բյուրոկրատիզմի հեղացնում է ամենաբարձր բնույթի ամենաբարձրագույն ունիթները:

Հինգերորդ՝ նա տալիս է ամենազարգի, այսինքն ճնշված դասակարգերի, բանվորների ու գյուղացիների ամենագլխավոր, ամենաանհաղաժապ առաջավոր մասի կազմակերպման ձևը, այսպիսով հանդիսանալով մի ապարատ, վորի միջոցով հարստահարված դասակարգերի ամենագարգը կարող է բարձրացնել, դաստիարակել, սովորեցնել և իր

յետեւից տանել այդ դասակարգերի վողջ հոկայական մասսային, վորը մինչև այժմ միանգամայն դուրս ե յեղել քաղաքական կյանքից, դուրս ե յեղել պատմութիւնից:

Վեցերորդ՝ նա հնարավորութիւն ե տալիս պարլամենտարիզմի ոգուտները միացնել անմիջականորեն և ուղղակի դեմոկրատիայի ոգուտներին հետ, այսինքն՝ հանձին ժողովրդի ընտրովի ներկայացուցիչներին միացնել և՛ որենադրական ֆունկցիաները և՛ որեմֆնքերի կատարումը: Բուրժուական պարլամենտարիզմի հետ համեմատած, սա չեմոկրատիայի զարգացման մեջ մի այնպիսի քայլ ե դեպի առաջ, վորն ունի համաշխարհային—պատմական նշանակութիւն:

Խորհրդային իշխանութիւնն ելութիւնը կայանում ե նրանում, վոր հատկապես այն դասակարգերի, վորոնք հարստահարված են կապիտալիստների կողմից, այսինքն բանվորների և դուռացիների (դուռացիների, գործնք չեն շահագործում ուրիշի աշխատանքը և վորոնք հարկադրված են մշտական վաճառել իրենց աշխատանքի արտադրութիւնն թեկուզ մի մասը) մասսայական կազմակերպութիւնը հանդիսանում ե վողջ պետական ապարատի մշտական և միակ հիմքը:

Հատկապես այն մասսաները, վորոնք նույնիսկ ամենադեմոկրատական բուրժուական հանրապետութիւններում որենքով իրավահասար են, սակայն գործնականում զանազան միջոցների ու խարդախութիւնների ոգնութիւնը չեզոքացվում եյին քաղաքական կյանքին մասնակցելուց և դեմոկրատական իրավունքներն ու ազատութիւններն ոգտագործելուց, այժմ քաջվում են մշտական, անարգել և դրա հետ միասին վճռական մասնակցութիւն պետութիւն դեմոկրատական կառավարման մեջ:

Լեւին:

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ԲՆՈՐՈԾ ԳԾԵՐԸ

Ինչո՞ւմ ե կայանում խորհրդային իշխանութիւնն ընդունող գծերը:

Նրանում, վոր խորհրդային իշխանութիւնը հանդիսանում ե ամենից ավելի մասսայական, ամենից ավելի դեմոկրատական պետական կազմակերպութիւնը, դասակարգերի գոյութիւնն պայմաններում հնարավոր բոլոր պետական կազմակերպութիւններից, վորովհետեւ նա լինելով բանվորների և շահագործվող դուռացիների գողման և համագործակցութիւնն ասպարեղը շահագործողների դեմ մղվող պայքարում և իր աշխատանքների մեջ հենվելով այդ գողման և այդ համագործակցութիւնն վրա, հենց դրանով հանդիսանում ե բնակչութիւնն մեծամասնութիւնն իշխանութիւնը փոքրամասնութիւնն վրա, այդ մեծամասնութիւնն պետութիւնը, այդ դիկտատուրայի արտահայտութիւնը:

Նրանում, վոր խորհրդային իշխանութիւնը հանդիսանում ե ամենից ինտերնացիոնալիստականը դասակարգային հասարակութիւնն բոլոր պետական կազմակերպութիւններից, վորովհետեւ նա ավելում, վորնչապես ե ամեն մի ազգային ճնշում. և հենվելով տարբեր ազգութիւնների աշխատավոր մասսաների համագործակցութիւնն վրա, դրանով իսկ հեշտացնում ե այդ մասսաների միացումը մեկ պետական միութիւնն մեջ:

Նրանում, վոր խորհրդային իշխանութիւնն ըստ իր իսկ կառուցվածքի հեշտացնում ե ճնշված ու հարստահարված մասսաների դեկավարման գործն այդ մասսաների ավանդարդի կողմից, պրոլետարիատի կողմից, վորպես խորհուրդների ամենից ավելի միաձուլ և ամենից դիտակից միջուկը:

«Ճնշված դասակարգերի բոլոր շարժումների փորձը, համաշխարհային սոցիալիստական շարժման փորձը մեկ սովորեցնում ե,—ասում ե Լենինը,—վոր միայն պրոլետարիատին ե տված ի մի միացնելու աշխատավոր և շահագործվող բնակչութիւնն ցրված և յետամնաց խավերին և տանել նրանց իր յետեւից»:

Խորհրդային իշխանութիւնն կառուցվածքը հեշտացնում ե այդ փորձի ցուցմունքները կյանքում կիրառելը:

Նրանում, վոր Խորհրդային իշխանութիւնն որենադրական և գործադիր իշխանութիւնները միացնելով միասնական պետական կազմակերպութիւնն մեջ և ընտրական տերիտորիալ շրջանները փոխարինելով արտադրական միավորներով—գործարաններով ու ֆաբրիկներով,—բանվորներին և առհասարակ աշխատավոր մասսաներին անմիջականորեն կապում ե պետական կառավարման ապարատների հետ, սովորեցնում ե նրանց դեկավարել յերկիրը:

Նրանում, վոր միայն խորհրդային իշխանութիւնն ե ընդունակ բանակն ազատել բուրժուական հրամատարութիւնը յենթարկվելուց և ժողովրդին ճնշելու գեներից, ինչպիսին եր նա բուրժուական կարգերում, վերածել նրան ժողովրդին իր և ոտար բուրժուազիայի լծից ազատելու գեների:

Նրանում, վոր «միայն խորհրդային պետութիւնն կազմակերպութիւնն ե կարող միանգամից և վերջնականապես կործանել հին, այսինքն բուրժուական—չինովիկական և դատարանական ապարատը»:

Նրանում, վոր միայն խորհրդային պետութիւնն ձեւը, վորն աշխատավորների և շահագործողների մասսայական կազմակերպութիւնները քաջում ե մշտական և անպայման մասնակցութիւնն՝ պետական կառավարման մեջ, ընդունակ ե նախապատրաստել պետականութիւնն այն ան-

եյացումը, վորը հանդիսանում է ապագա անպետական, կոմունիստական իրավակարգի հիմնական տարրերից մեկը:

Այսպիսով խորհուրդների հանրապետությունը հանդիսանում է այն վորոնած է վերջապես դառնալ քաղաքական ձևը, վորի շրջանակում պետք է կատարվի պրոլետարիատի տնտեսական ազատագրումը, սոցիալիզմի լիակատար հաղթանակը:

Ի. Ստալին—«Լենինի դմի հիմունքների մասին».

ՀԱՄԱԿ(Բ)Կ—Ն ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՂԵԿԱՎԱՐՆ Ե

Ինչո՞ւմ է արտահայտվում կառավարության ղեկավարումը ԽՍՀՄ բանվորական կուսակցության կողմից, ԽՍՀՄ կոմունիստական կուսակցության կողմից:

Ամենից առաջ նրանում, վոր կուսակցությունը մեր յերկրում աշխատում է խորհուրդների և նրանց համադրումարների միջոցով, պետական աշխատանքների հիմնական պաշտոններում անցկացնել իր թեկնածուներին, իր լավագույն աշխատողներին, վորոնք նախընտրված են պրոլետարիատի գործին և պատրաստ են պրոլետարիատին ծառայել հավատով և ճշմարտությամբ: Յեվ այդ բանը նրան մեծագույն մասամբ հանձնվում է, վորովհետև բանվորներն ու գյուղացիները հավատով են վերաբերվում դեպի կուսակցությունը: Պատահականություն չէ այն, վոր բանվորները ղեկավարում են կուսակցությունը: Պատահականություն է, վոր մեզ մոտ իշխանություն մարմինների ղեկավարները կոմունիստներ են, վոր նրանք, այդ ղեկավարներն ուղղվում են յերկրում հակայական հեղինակություն:

Յերկրորդ՝ նրանում, վոր կուսակցությունն ստուգում է կառավարչական մարմինների աշխատանքը, իշխանության մարմինների աշխատանքը, ուղղելով անխուսափելի սխալներն ու թերությունները, ոգնելով նրանց անցկացնելու կառավարության վորոշումները և աշխատելով ապահովել նրանց մաստաների աջակցությամբ, ընդ վորում վոչ մի կարևոր վորոշում նրանց կողմից չի ընդունվում առանց կուսակցության համապատասխան ցուցմունքների:

Յերրորդ՝ նրանում, վոր իշխանության այս կամ այն մարմինների աշխատանքի պլանը մշակելիս, լինի նա արդյունաբերության և գյուղատնտեսության կամ առևտրի և կուլտուրական շինարարության դեմով, կուսակցությունը տալիս է ընդհանուր ղեկավար ցուցմունքներ, վորոնք վերջում են այդ մարմինների աշխատանքի բնույթն ու ուղղությունը, այդ պլանների գործունեության ժամանակաշրջանում:

Բուրժուական մամուլը սովորաբար «զարմանք» է հայտնում կուսակցության կողմից պետության գործերի մեջ այդ «խառնվելու» ուղիով, ուսակցն այդ զարմանքն ամբողջովին կեղծ է:

Հայտնի չէ, վոր կապիտալիստական յերկրներում ճիշտ նույն ձևով պետություն գործերին «խառնվում են» բուրժուական կուսակցությունները և ղեկավարում կառավարություններ, ընդվորում այնտեղ ղեկավարությունը կենտրոնանում է նեղ շրջանի անձնավորությունների ձեռքը, վորոնք այսպես կամ այնպես կապված են խոշոր բանկերի հետ և դրա համար ել աշխատում են իրենց դերը թաղցնել բնակչությանից:

Այդ տեսակետից խորհուրդների յերկրի և կապիտալիստական յերկրների տարբերությունը կայանում է նրանում, վոր՝

ա) կապիտալիզմի յերկրներում բուրժուական կուսակցությունները ղեկավարում են պետությունը հոգուտ բուրժուազիայի շահերի և պրոլետարիատի դեմ, մինչդեռ ԽՍՀՄ-ում կոմկուսակցությունը ղեկավարում է պետությունը հոգուտ պրոլետարիատի շահերի և ընդդեմ բուրժուազիայի:

բ) բուրժուական կուսակցությունները թաղցնում են ժողովրդից իրենց ղեկավար դերը, դիմելով կասկածելի դադարի կարիքներին ոգնության, մինչդեռ կոմկուսակցությունը ԽՍՀՄ-ում կարիք չունի վոչ մի դադարի կարիքներին, նա խարանում է դադարի կարիքներին քաղաքականություն ու պրակտիկական և բացահայտ հայտարարում բուրժուազիայի յերկրի առաջ, վոր նա իր վրա չէ վերցնում պետության ղեկավարության պատասխանատվությունը:

Ի. Ստալին:

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ ՈՎ Ե ՈԿՏԱՎՈՒՄ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆԲԻՑ

ՀՈԴՎԱԾՆԵՐ ՌՍՖՆ Հ-Ի ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԻՑ

68. Խորհուրդներում ընտրելու և ընտրվելու իրավունք են վայելում առանց սեռի, դավանության, ցեղի, ազգության, նստակցության և այլն խորության Ռուսաստանի Սոցիալիստական Ֆեդերատիվ խորհրդային հանրապետության՝ մինչև ընտրության օրը 18 տարին լրացրած հետևյալ քաղաքացիները՝

ա) բոլոր արտադրական և հանրոգուտ աշխատանքով ապարատի միջոցներ ձեռք բերողները, այլև տնային տնտեսությամբ նրանց արտադրական աշխատանքի հնարավորության ընձեռողները:

ա) Բանվորա-գյուղացիական Կարմիր բանակի և Կարմիր նավատորմի կարմիր բանակայիններն և կարմիր նավատորմայինները:

բ) Սույն հոդվածի «ա» և «բ» կետերում հիշված կատեգորիաների քաղաքացիները, վորոնք վորեւ հափով կորցրել են իրենց աշխատունակությունը:

69. Չեն ընտրում և չեն կարող ընտրվել, նույնիսկ յեթե վերահիշյալ կատեգորիաներից մեկին են պատկանում՝

ա) այն անձինք, վրոնք չահույթ կորցելու նպատակով գլխում են վարձու աշխատանքի .

բ) անաշխատ յեկամուտով ապրողները . որինակ՝ դրամագլխի տուկոսներով, ձեռնարկների յեկամուտներով, գույքից ստացվող հասույթով և այլն .

գ) մասնավոր առևտրականները և առևտրական միջնորդները .

դ) բոլոր դավանությունների կրոնական պաշտամունքների հոգևոր սպասավորները և կուսակրոնները, վրոնց համար այդ զբաղմունքը արհեստ է .

ե) նախկին վոստիկանության, առանձին ժանդարմական վարչության և պահստական բաժանմունքների պաշտոնյաներն ու գործակալները, Ռուսաստանի նախկին թագավորական տան անդամները, այլ և վոստիկանության, ժանդարմերիայի և պատժիչ մարմինների գործունեյությունը ղեկավարող անձինք .

զ) սահմանված կարգով հոգեպես հիվանդ և խելագար ճանաչվածները .

ը) հանցանքների համար դատապարտված, քաղաքական իրավունքներից զրկված անձինք դատավճռով սահմանված ժամանակի ընթացքում :

76. Խորհրդի պատգամավոր ընտրողներն իրավունք ունեն ամեն ժամանակ յետ կանչելու նրան և նոր ընտրություն կատարելու :

Մ. Ի. ԿԱԼԻՆԻՆ

Մ. Ի. Կալինինը ԽՍՀՄ Կենտրոնական Գործադիր Կոմիտեյի, միաժամանակ նաև ՌՍՖՍՀ Կենտրոնական Գործադիր Կոմիտեյի նախագահն է : Ծնվել է 1875 թվին նախկին Տվերի նահանգի Վերին Տրոիցա գյուղում, դյուզական ընտանիքում :

Մ. Ի. Կալինինը 14 տարեկան հասակից սկսում է իր աշխատանքի ուղին գործարաններում, վրոտեղ նա ծանոթանում է ընդհատակյա աշխատողների հետ և հեղափոխական գրականությանը : Պատրոնների, Պուտիլովի և ուրիշ գործարանները պրոլետարական կոմիտեներով ավելին նրան, նախապատրաստեցին նրան հետագա հեղափոխական գործունեյության համար : 1898 թվին Կալինինը մտնում է բոլշևիկներ կուսակցության մեջ, ստանում լենինյան ուսուցում : Վրոպես հեղափոխական ակտիվ և վճռական գիւնդոր, վրոր կուսակցության առաջավոր շարքերում կոմիտե էր ցարիզմի դեմ, նա յենթարկվում է ցարական վոստիկանության անթիվ հալածանքների : Բանտը, աքսորները, սոսկալի ծեծերն եւ ավելի կոմիտե են նրա հեղափոխական կամքը :

Փետրվարյան հեղափոխությունից հետո բանտից դուրս գալուն պես ամենագործնական մասնակցությունն է ունենում խորհուրդների համար մղվող պայքարում : Հոկտեմբերյան հեղափոխությունից հետո կուսակցությունն ու բանվոր դասակարգը առաջ են քաշում նրան ամենապատասխանատու պաշտոնների : 1919 թվին ընկ . Լենինի առաջարկությամբ, բանվոր դասակարգի և աշխատավոր դյուզացիության կամքով ընտրվում է ՌՍՖՍՀ Կենտգործկոմի նախագահ, իսկ 1923 թվին, ԽՍՀ Միությունը կազմելուց հետո, նաև ԽՍՀՄ Կենտգործկոմի նախագահ :

Մ. Ի. Կալինինն ամրաքար բայլչեիկ—լենինիստ է, մեր կուսակցության առաջնորդներից մեկը : 1919 թվից նա Համկ(բ)Կ Կենտկոմի անդամ է և վերջին տարիների ընթացքում Կենտկոմի Քաղբյուրոյի անդամը : Կալինինը միշտ յեղել է Լենինի կայուն և հավատարիմ աշակերտների շարքում, տարել և տանում է անհաշտ պայքար ընդդեմ հակահեղափոխական տրոցկիզմի, աջ և «ձախ» ոպորտունիստների և հաշտվողականների :

Վ. Մ. ՄՈՂԻՍՏՈՎ

Վ. Մ. Մոլոտովը (Սկրյարին), ԽՍՀՄ Ժողովրդական Կոմիտեների Խորհրդի նախագահը, ծնվել է 1890 թվին Մոսկվայում : 1906 թվից ընկ . Մոլոտովը դառնում է բայլչեիկյան կուսակցության անդամը : Գտնվելով ցարիզմի դեմ պայքարող մարտիկների առաջավոր շարքերում, ընկ . Մոլոտովը յենթարկվել է ցարական վոստիկանության անթիվ հալածանքների, բանտարկությունների և աքսորների : Ընդհատակյա շրջանում, փետրվարյան և հոկտեմբերյան որերին ընկ . Մոլոտովն ակտիվ կերպով մասնակցել է բայլչեիկյան շարքերի կազմակերպմանն ու ամրապնդմանը, պրոլետարական դիկտատուրայի համար մղվող պայքարին :

Ընկ . Մոլոտովն անցել է մեր կուսակցության միասնականության համար մղվող պայքարի հակայական դպրոց : Բոլոր շրջաններում նա հանդիսացել է Լենինի անսասան հետևորդը, պրոլետարիատի դիկտատուրայի անսահման նվիրվածը :

Ընկ . Մոլոտովը հանդիսանում է մեր կուսակցության ամենակոմիտե առաջնորդներից մեկը : Նա 1916 թվին Կուսակցության Կենտրոնական Կոմիտեյի Ռուսաստանի Բյուրոյի անդամ էր : 1921 թվից ընկ . Մոլոտովը Համ Կ(բ)Կ Կենտկոմի անդամ է, իսկ 1922 թվից մինչև 1930 թ. Համկ(բ)Կ—ի քարտուղար : Ընկ . Մոլոտովը 1924 թվից Համկ(բ)Կ Կենտկոմի Քաղբյուրոյի թեկնածու յեր . իսկ այնուհետև նաև անդամ :

Առանձնապես մեծ են ընկ . Մոլոտովի ծառայությունները կուսակցության և խորհուրդների ղեկավարության մեջ, սոցիալիստական շինարարության հաղթական գործի մեջ քաղաքում և գյուղում, խորհուրդ—

ների աշխատանքների բարելավման համար մղվող պայքարի գործում :

Աշխատելով ընկ. Ստալինի անմիջական ղեկավարութեամբ, հանդիսանալով նրա ամենամոտ զինակիցն, ընկ. Մոլոտովն ակտիվ կերպով մասնակցում էր հակահեղափոխական տրոցկիզմի և աջ ոպորտունիզմի ջախջախելուն և շարունակում է անհաշտ պայքարն ինչպես աջ, այնպես էլ «ձախ» ոպորտունիզմի դեմ, հաշտվողականների և փոսած լիբերալիզմի դեմ :

Այն մոմենտին, յերբ յերկրի առաջ կանգնեցին հնդամյակը չորս տարեմ իրադործելու և կապիտալիզմի վերջին մնացորդներն արմատախիլ անելու խոշորագույն խնդիրները, բանվոր դասակարգը և աշխատավոր մասսաներն ընկ. Մոլոտովին դրին կառավարութեան գլուխը : 1930 թ. դեկտեմբերին ընկ. Մոլոտովը ԽՍՀՄ Կենտգործկոմի կողմից նշանակվեց ԽՍՀՄ Ժողկոմխորհի նախագահ :

ՅԻՒԱՆՈՎԸ ԿԵՆՏԳՈՐԾԿՈՄԻ ԱՆԴԱՄ

Կայացրի պահակում այդ ուր ժամապահ էր կանգնած փոքրիկ կարմիր բանակային Յիգանկովը :

Մեծ թատրոնի վիթխարի դահլիճում, Կենտգործկոմի քարտուղարը, Խորհուրդների Համաժողովենական համագումարում հրապարակում էր Կենտրոնական Գործադիր Կոմիտեյի նոր անդամների ցուցակը : Ուրիշ ազգանունների մեջ, վուշ շատ հեռու կալինինից և բոլորովին մոտ Զինչերինին և Յյուրուպային կարդացվեց մի ազգանուն :

— Յիգանկով—անկուսակցական, գյուղացի, կարմիր բանակային : Կարմիր բանակային Յիգանկովն այդպես դառավ խորհրդային կառավարութեան անդամ :

Սկզբում այդ բանը տարրինակ էր ու անսովոր : Իսկ այնուհետև աղեքն ընտելացան, վոր իրենց մեջ գտնվում է կառավարութեան խնկահան անդամը :

Այնպես, ինչպես և ուրիշները, Կենտգործկոմի անդամը մաքրում էր հրացանը, այնպես, ինչպես և ուրիշները, գնում էր վերակարգի :

Յեվ հաճախ հենց այնտեղ, խոհանոցում վերակարգի ժամանակ, կարտոֆիլ մաքրելիս, յերկար ու մանրամասն խոսակցություն էր տարվում մեր քաղաքականութեան, չինական դործերի և շատ ուրիշ բաների մասին : «Սեփական» պատգամավորը բացատրում է և մեկնաբանում էր տղաներին :

Յերեկոնքը ստուգումից հետո Յիգանկովի մահճակալի վրա էյին հավաքվում տղաները և ամենաքաղաքացիական թեմաները քննվում էյին, ինչպես ասում են, ամենայն մանրամասնութեամբ :

Յերբմն Յիգանկովը բացակայում էր ստուգումից : Յեվ ջոկի հրամատարը զեկուցում էր ավագին, թե կարմիր բանակային Յիգանկովին

թույլ է տրված գնալու Կենտգործկոմի կամ Մոսկվայի Խորհրդի նիստին, կամ թե կառավարական ուրիշ գործերով :

Տեյկովի դավառի, Պրոխոնյեյո գյուղի գյուղխորհրդի նախկին անդամ փոքրիկ Յիգանկովը հասկացավ, վոր Կենտգործկոմի մեջ իր քնտրվելը մեծ պատասխանատվություն է գնում իր վրա :

Ուսուցումից ազատ ամբողջ ժամանակը նա նվիրեց գրքերին ու թերթերին : Զե՞ վոր ամեն ժամանակ կարող էյին նրան դիմել կարմիր բանակայինները և բոլոր հարցերին, նա— և Կենտգործկոմի անդամը— պարտավոր է պատասխանել :

Անհասկանալի յեր թվում, թե ինչպես կարելի յեր կարճ ժամանակամիջոցում այդպես մեծանալ այդ փոքրիկ շարքային կարմիր բանակայինը : Քաղթամերին նա առաջինն էր : Իսկ արտագաղթական ժամերին նրան միշտ կարելի յեր տեսնել կարմիր բանակայինների շրջանում : Յիգանկովը միշտ վորեւ բան բացատրում էր և պատմում :

Դրա հետ միասին Կենտգործկոմի անդամը հաջողութեամբ պատրաստվում էր ջոկի հրամանատար դառնալու :

Գնդի գալուցի կուրսանտ Յիգանկովը լավագույններից մեկն էր իր դասակում :

Այնուհետև, քննությունից հետո արդեն, յերբ Յիգանկովն իրավունք ստացավ կոնկաոին կայցնել ջոկի հրամատարի յերկու յեռանկյունը, նա արձակուրդ ստացավ յերկու շաբաթով մեկնելու հայրենի գյուղը :

Յիգանկովը գնաց Կենտգործկոմ «հաշվառումից հանվելու» :

Յեվ այնտեղ Կենտգործկոմը հանձնարարություն տվեց նրան արձակուրդի ժամանակ հետադուր շրջործկոմի և գորակուչային հանձնաժողովի աշխատանքը : Զորանոցային լայն բակից, փոքրիկ սնդուկն ուսին, կառավարութեան անդամն ուղղվեց դեպի յերկաթուղու կայարանը : Շրջործկոմում կառավարութեան անդամին հարգանքով դիմավորեցին :

Միայն յերկու-յերեք տարի առաջ նա փոքրիկ Անդրյուշկա Յիգանկովն էր, և գյուղի ուրիշ տղաների հետ ներկայացումներ էր կազմակերպում, դանաղան խաղեր խաղում, յերեկոնքը նվաղաբանով շրջում գյուղի փողոցներով : Իսկ այժմ, Անդրյուշկան կարմիր հրամատար է և Կենտգործկոմի անդամ :

Ամեն ինչ մինչև նրբությունը շուտից Յիգանկովը : Յեվ հողաշինարարութեան մասին, և՛ գալուցի մասին, և դավառի համագումարի վորոշումին ծանոթացավ և դավառական կենտրոնը գնաց : Յերկար խոսեց աղբոնումի և հողաչափի հետ :

Իսկ շրջործկոմի նախագահին առանձնապես շատ ցուցմունքներ տվեց ռազմականացման առթիվ և հանձնարարեց հատուկ ուշադրություն դարձնել նրա վրա, իսկ վոր գլխավորն է, նախակոչիկների հետ տարվե-

չիք աշխատանքներ Վրա :

Պարզեց հաւ թե ինչո՞ւ փայտեղենի մասին կարմիր բանակայինների տված զիմումներն ուշանում են և հենց այնտեղ ել տվեց իր ցումունքները :

Յեւ վայելեա, ինչպէս զորանոցում, մահճակալի վրա, տասներկու յերեկո հավաքվում էին գյուղացիները Յիգանկովի մոտ : Յեւ տասներկու յերեկո կառավարութեան անդամը զեկուցում եր և՛ գյուղհարկի մասին, և՛ Զինատանի մասին, և անգլուհու մասին :

Իսկ ցերեկը Յիգանկովը կալում եր :

Յեւ դա ավելի սովորական եր, քան զեկուցումներ և հետազոտութիւններ անելը : Բայց Յիգանկովը հասցնում եր թե այս, և թե այն աշխատանքը :

Դարձյալ գնդի հրամանով անցավ հետեյալ տողը՝

«Արձակուրդից վերադարձած... մտցնել բաւարարման ցուցակի մեջ» : ...

Յիգանկովը գնդում ե : Կարմիր բանակայիններն ուշադրութեամբ էին լսում նրա տուն զնալու մասին հաշվետւութիւնը : Ամբողջ դասակը Յիգանկովի դավառիցն եր : Շատ բաների մասին հարցումիորձ արին, շատ բաների մասին խոսեցին այդ յերեկո :

Իսկ քնելուց առաջ Յիգանկովն սկսեց հավաքել թղթերն ու զեկուցադրերն իր ուղեորութեան և կատարած աշխատանքների մասին՝ Կենտրոնականումին հաշվետւութիւն տալու համար :

Զորանոցում արդեն մութն եր և միայն որսապահի փոքրիկ սեղանի մոտ, վորի մի անկուռնում նստել եր կառավարութեան անդամը, ելեկտրական լամպը լուսավորում եր թղթերի մի կույտ և շիկահեր մի փոքրիկ կերպարանք : Կառավարութեան անդամը հաշվետւութիւն եր պատրաստում :

Ա. ԻԶԲԱՆ

ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԻ ԽՆԴԻՆԵՐԸ ՆԵՐԿԱՅՈՒՄՍ

Սոցիալիստական շինարարութեան բայլչեիկյան տեմպերն ինչպէս հարկն ե կենսագործելու համար անհրաժեշտ ե բարձրացնել խորհուրդների աշխատանքը, բարձրացնել խորհուրդների ապարատի աշխատանքը վերից մինչև վար և վարից մինչև վեր :

Մեր անտեսութեան կազմակերպման գործը գլխավորելու համար խորհուրդները պետք ե ձգտեն իրենց աշխատանքների մեջ անցկացնել կուսակցութեան բայլչեիկյան քաղաքականութիւնը :

Նրանք պետք ե ամրացնեն իրենց կապերը մասսաների հետ, դրա հետ միասին հենվելով մասսայական նոր ակտիւի վրա, և առաջին հերթին հարվածայինների և կոլտնտեսականների ակտիւի վրա :

Խորհուրդները, վերջապէս, ինչպէս հարկն ե, պետք ե դնեն ընդունած վորոշումների փաստացի կատարման ստուգումը :

Այն ժամանակ խոշոր արտադրութեան արագ աճման պայմաններում վոչ միայն քաղաքում, այլ և գյուղում, խորհուրդները կկարողանան յերևան բերել պրոլետարական դիկտատուրայի նոր և իսկական մեծագույն հնարավորութիւններ, վորպէս մի դիկտատուրայի, վորը հուսալի ճանապարհն ե գցում դեպի սոցիալիզմի հաղթանակը վոչ միայն ԽՍՀՄ-ում, այլ և ամբողջ աշխարհում :

Հարկավոր ե դործնականում վերակազմել խորհուրդների աշխատանքը վերակառուցման շրջանի խնդիրները համապատասխան :

Այդ վերակառուցումը կապված ե խորհրդային ապարատում յեղած բյուրոկրատիզմի դեմ պայքարի ուժեղացման հետ :

Բյուրոկրատիզմի հարիւրն մենք չենք կարող չնայել դասակարգային տեսակետից : Բյուրոկրատիզմի մեջ իր արտահայտութիւնն ե գտնում պրոլետարիատին ոտար դասակարգային աղղեցութիւնների ամենաուժեղ յերևույթներից մեկը :

Դրա համար պայքարը բյուրոկրատիզմի դեմ, ի միջի այլոց, կապված ե ոպորտունիզմի դեմ մղվող պայքարի հետ, առանձնապէս աջ թեքման դեմ խորհրդային ապարատի ղեկավարութեան դործում :

Այլ ոպորտունիստներն, ինչպէս ցույց տվեց մեր աշխատանքների ամենահարուստ պրակտիկան, շատ նվազ ակտիւ և դործնականում չափազանց զիջող էին բյուրոկրատական յերևույթների նկատմամբ : Յեւ դա հասկանալի յե, այն չափով, վոր աջ թեքումը տվյալ շրջանում ավելի վտանգավոր բուրժուական-կուլակային արտահայտութիւնն ե կուսակցութեան մեջ, հետեապէս և խորհուրդների ղեկավար մարմինների մեջ :

Դրա համար խորհուրդների աշխատանքների վերակառուցումը և դրա հետ կապված բյուրոկրատիզմի դեմ մղվող ուժեղացած պայքարը նոր ձևով ե դնում աջերի դեմ պայքարի հարցը խորհրդային ապարատում :

Խորհրդային ապարատի աշխատանքներում կուսակցութեան դժի կիրառումն ապահովելու համար, մենք պետք ե նոր ձևով դնենք աջ թեքման դեմ մղվող պայքարի հարցը պետապարատում : Մենք պետք ե այժմ հետևութիւն հանենք, վոր աջ ոպորտունիստները և անսկզբունք հաշտ-վողականները չեն կարող տեղ ունենալ խորհուրդների ղեկավար մարմիններում :

Հասկանալի յե, վոր այդ չի կարելի բառացի ընդունել : Յեւ այն բնկերը, վորն առաջ աջ սխալներ եր արել, կարող ե հրաժարվել այդ սխալներից և դործնականում վերակառուցել իր աշխատանքը : Սակայն մյուս

Պողոսից չի կարելի թույլ տալ, վոր կուսակցութեան և խորհուրդներին զծի մեջ լինի վորեւ տարբերութիւն, կամ թեկուզ մի փոքրիկ ճեղք վածք անդամ, վորովհետեւ դա կլինասի կուսակցութեանը և կըցի խորհուրդներին դերը:

Պետք է աշխատել, վորպեսզի վոչ աջ, վոչ «ձախ» ուղորտուն իստական խեղաթյուրումները, չխոսելով արդեն յերկերեսանութեան մասին, տեղ չունենան խորհուրդներին աշխատանքներում:

Անհրաժեշտ է ուժեղացնել պայքարը խորհուրդներում կուսակցութեան զծի ինչպէս աջ, այնպէս ել «ձախ» աղավաղումներին դեմ և դրա հիման վրա, խորհուրդներում խկական բայլչեւիկյան քաղաքականութիւն կիրառելու հիման վրա բարձրացնել նրանց դերը սոցիալիստական շինարարութեան մեջ:

Վ. Մուրադով

ԿՐԹԵԼ ՄԻԼԻՈՆԱՎՈՐ ՄԱՐՏԻԿՆԵՐ ԲՅՈՒՐՈՎԱՏԻՋՄԻ ԴԵՄ

ՊԱՅԲԱՐԻ ԿԱՄԱՐ

Համ Կ(բ)Կ Ծ-րդ համագումարում կուսակցութեան ծրագրերը ընենելիս Լենինն ընդգծեց, վոր

«Պայքարել բյուրոկրատիզմի դեմ մինչև վերջը, մինչև լիակատար հաղթանակը կարելի չե միմիայն այն ժամանակ, յերբ վաղջ բնակչութիւնը կմասնակցի կառավարմանը»:

Պետական կառավարման ավելի մասնայական դպրոցն աշխատավորների համար պետք է լինեն, ըստ Վլադիմիր Իլյիչի մտքի, բանվոր-գյուղացիական տեսչութեան մարմինները:

Պետապարատը բարելավելու վերաբերյալ բոլոր խոչորագույն միջոցառումները և պայքարը բյուրոկրատիզմի դեմ ԲԳՏ-ն, վերջին տարիներս անց և կացնում հարյուր հազարավոր աշխատավորների ոգնութեամբ: Արդեն հենց այն փաստը, վոր պետապարատի գուման բրիգադներում և հանձնաժողովներում, վոչ լրիվ տվյալների համաձայն, անմիջականորեն աշխատում եյին յերեք հարյուր հազարից ավելի բանվորներ ու գյուղացիներ, վոր ապարատի գուման ժողովներում ակտիվ կերպով մասնակցում եյին միլիոնավոր մարդիկ, վկայում է մասնաւորին Բանվոր-Գյուղացիական տեսչութեան աշխատանքներին, բյուրոկրատիզմի դեմ պայքարին մասնակից դարձնելու հսկայական թափի մասին:

Պետապարատի գուման ընթացքում ծնւկեց խորհրդային ապարատի սխառմատիկ բարելավմանը մասնաւոր մասնակցութեան մի նոր մշտական ձև՝ գործարանների շեֆութիւնը, հիմնարկների վրա:

Տասնյակ հազարավոր ակտիվիստներից, — շեֆական բրիգադներին

մասնակցողները, — աճեցին պետապարատի հազարավոր նոր ղեկավար աշխատողներ: Իրացվում է Լենինյան գաղափարը սոցիալիստական համատեղութեան մասին: Հազարավոր բանվորներ, դադարեցին մոտ յոթ-ժամյա աշխատանքից հետո, սոցիալիստական համատեղութեան կարգով կատարում են ամենապարտաւորանաւոր աշխատանքն ապարատում: Արդեն առ 1- հունվարի 1932 թ., վոչ լրիվ տվյալների համաձայն, Լենինգրադում կան 1000 սոցհամատեղողներ, Մոսկվայում — միայն համամիութենական և հանրապետական նշանակութիւն ունեցող հիմնարկներում — 1000 մարդ, նույնքան ել Ուկրաինայում, 300-ը Բելուսիստայում և այլն:

Տասնյակ հազարավոր բանվորներ — հետադոտողներ, ապարատի գուման, շեֆական բրիգադներին մասնակիցներ, սոցհամատեղողներ, այս բոլորն աշխատավորութեան բանակի ջոկատներն են, վորոնք սովորում են և արդեն սովորել են կառավարել պետապարատը, ԲԳՏ-ի ակտիվ ոգնականներն են պետապարատի բարելավման գործում, վորոնք՝ «կրկին ու անխոնջ դուրս են քաշում բյուրոկրատիզմի մոլախոտը» (Լենին):

Այդ ջոկատներից, Բանդյուղտեսչութեան ամենամեծ և ամենամասնայական կազմակերպութիւնը պետք է լինի ԲԳՏ-ի բողոքների բյուրոն:

«Բողոքների բյուրոյի աշխատանքը հսկայական նշանակութիւն ունի մեր կուսակցական-խորհրդային, տնտեսական-արտոմիտութեան, կոմյերիտմիտութեանական ապարատների բերութիւնները վերացնելու համար մղվող պայքարի գործում, մեր կառավարման ապարատների բարելավման գործում» (Ստալին):

Ինչո՞ւ բողոքների բյուրոներն այդպիսի խոչոր նշանակութիւն ունենան: Վորովհետեւ, առաջինը, հենց բողոքների բյուրոներին միջոցով է անցնում ղեկումներին ավելի մասնայական հեղեղը, աշխատավորութեան բողոքներն այս կամ այն կոնկրետ թերութիւնների, մեր կառավարման ապարատներում թույլ տված դասակարգային զծի խեղաթյուրումների մասին: Յեւ բողոքների բյուրոն հնարավորութիւն ունի վոչ միայն «վոտքի վրա» ուղղել այդ առանձին թերութիւնները, այլև ահապանգել կուսակցութեանը դասակարգային թշնամու գործակալների շատ թե քիչ տիպիկ խարդախութիւնների մասին, վորոնք խեղաթյուրում են կուսակցութեան ղեկեկտիվները, վորոնք խանգարում են սոցիալիստական շինարարութիւնը:

Յերկրորդ՝ ԲԳՏ բողոքների բյուրոները խոչոր նշանակութիւն ձեռք բերին նրա համար, վոր նրանք կոնկրետ փաստերով ստուգում են մարդկանց կառավարման ապարատում, ստուգում են կուսակցութեան և կա-

ապարդուքյան դիրքերի վրա կատարումը, ստուգում են վոչ միայն մեծ գործերն, այլև մանրերը, հիշելով, վոր այժմ մանր գործերից են կառուցվում խոշոր գործերը» (Մտալին) :

Յերբորդը՝ բողոքների բյուրոններն խոշոր նշանակություն են ձեռք բերում գլխավորապես և նրա համար, վոր նրանք իրենց վողջ աշխատանքը կառուցում են աշխատավորների ակտիվին մասնակից դարձնելով, վոր նրանք դառնում են պետական կառավարման վիթխարի գպրոցը : Սրանում է հիմնականը («Պրալիս») :

ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԻ ԲԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԽԱՂԱՂՈՒԹՅԱՆ

ԲԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ Ե

Խորհրդային Միությունը բաղմաթիվ անդամներ ապացուցել է և ապացուցում է իր միջադպյին քաղաքականությունը, վոր ԽՍՀՄ-ն հանդիսանում է իսկական և ըստ ելույթյան միակ հետևողական մարտիկը խաղաղության գործի համար :

Ո՞վ, յեթե վոչ Խորհրդային Միությունն առաջարկեց ժնեվի ղինաթափման հանձնաժողովին ընդունել բոլոր յերկրների լիակատար ղինաթափման պայմանագիրը :

Ո՞վ, յեթե վոչ Խորհրդային Միությունը, այդ նախագիծը մերժվելուց հետո առաջարկություն մտցրեց կենսագործել թեկուզ մասնակի ղինաթափումը, առանձնապես ալեկ ուժեղ և խաղաղության գործին ալեկ սպանացող իմպերիալիստական պետությունների ղինաթափումը :

Խաղաղության համար և նոր պատերազմների դեդող իմպերիալիստական բոլոր պրովակացիաների մերկացման համար մղվող պայքարի քաղաքականությունը, ԽՍՀՄ-ն համարել է և համարում է իր առաջնակարգ խնդիրը :

Ինչպես հայտնի յե, Խորհրդային Միությունն առաջարկեց նաև կնքել միջադպյին համաձայնություն, ուղղված տնտեսական հարձակման դեմ մի յերկրի կողմից մի ուրիշ յերկրի վրա :

Յեվ մեր այս ակտում չի կարելի չտեսնել Խորհուրդների հանրապետության կայուն հետևողականությունն ընդհանուր խաղաղության գործի համար մղվող պայքարում :

Խորհրդային Միությունն ամեն կերպ հոգ է տանում ամրացնելու խաղաղ հարաբերություններն ուրիշ յերկրների հետ : Այս ուղղությամբ արված բոլոր քայլերը մեր կողմից հանդիպում են ակտիվ աջակցության :

Արտաքին քաղաքականության ասպարիզում մենք մեր խնդիրն ենք համարում՝ հետագայում հետևողականորեն պայքարել խաղաղության

համար, անչեդորեն մերկացնել նոր պատերազմների բոլոր պրովակացիաներն ու ԽՍՀՄ-ի վրա հարձակում կազմակերպելու փորձերը, դրա հետ միասին ամեն կերպ ամրացնել մեր յերկրի պաշտպանունակությունը և պատշաճ բարձրության վրա դնել մեր փառապանծ կարմիր բանակը :

Մենք մինչ այժմ դնացել ենք այդ ճանապարհով և տարել բաղմաթիվ հաղթություններ : Շարժվելով և առաջ գնալով այդ փորձված ճանապարհով, մենք, չնայած բոլոր դժվարություններին, ձեռք կբերենք սոցիալիզմի գործի համար նոր և վճռական նշանակություն ունեցող հաղթանակներ :

ԽՍՀՄ-ն պետք է առանձնապես հաշվի առնի իմպերիալիստական հարձակման վտանգը :

Մեզ հաստատ հայտնի յե, վոր այժմ մի քանի ղիպլոմատիական կարինտներում ամենաակտիվ կերպով ջննվում է մեր Միության վրա ռազմական հարձակում կատարելու հարցը :

Ջի կարելի մոռանալ այն, վոր ԽՍՀՄ-ի դեմ նախկին ռազմական ինտերվենցիա կազմակերպողներից շատերը դեռ կենդանի յեն և այժմ գործում են ուրիշների հետ միաբան, իմպերիալիզմի ներկայացուցիչներ, չի հեռ միաբան՝ բանվորական հանրապետության վրա հարձակում նախապատրաստելու գործում :

Մանջուրիայում տեղի ունեցող դեպքերի կապակցությամբ թե մեր և թե յոտարյերկրիցա, դրա թվում նաև բուրժուական մամուլում մերկացվում են ԽՍՀՄ-ին պատերազմի մեջ քաշելու բաղմաթիվ պրովակացիոն փորձեր :

Պատերազմի հրահրողներն իմպերիալիստների լազերից շարունակում են դեռ ԽՍՀՄ-ին պատերազմի մեջ քաշելու պրովակացիաները և մեր պետության վրա ռազմական հարձակում կազմակերպելու աշխատանքները : Մենք պետք է հետագայում ևս պատրաստ լինենք այդ պրովակացիաներին :

Մենք այդ բոլորին պատասխանում ենք խաղաղության քաղաքականության հետևողական կիրառումով :

Մենք այդ բոլորին պատասխանում ենք մեր ղլոնությունն ուժեղացումով :

Մենք դրան պատասխանում ենք սոցիալիստական շինարարության աճումով, և նախ և առաջ նրանով, վոր արդեն պայքարում ենք 1932 թվին հնգամյակն ավարտելու համար :

Մեր յերկրում աղբյուրի պես բլխում է տեղծագործական աշխատանքը, ղնում է վիթխարի շինարարությունը, հաղթականորեն կառուցվում է սոցիալիզմը : Սրանում մենք տեսնում ենք վոչ միայն մեր ներքին, այլև միջադպյին ղիրքերի ամրացումը :

Ժողովրդական տնտեսության պլանի հաղթական իրագործմամբ,

հնգամյակի չորս տարում ավարտումով, սոցիալիզմի դործի համար և մրող ճակատով ծավալուն պայքարով կպատասխանենք մեր դասակարգային թշնամիներին:

Մեր խնդիրն է՝ ամրապնդել ընդհանուր խաղաղության և միջազգային սոցիալիզմի դործը, ապահովել բանվոր դասակարգի հաղթանակը:

Վ. Մոլոտով

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԱՐՏԱՔԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԼՈՁՈՒՆԳԸ ՅԵՂԵԼ Ե ՅԵՎ ՄՆՈՒՄ Ե ԽԱՂԱՂՈՒԹՅՈՒՆՆ ԱՄՐԱՊԵՆԵԼՈՒ ԼՈՁՈՒՆԳԸ: ԴՐԱ ՀԵՏ ՄԻԱՄԻՆ ՄԵՆՔ ԱՆՍԱՍԱՆ ՎՄՏԱՀՈՒԹՅՈՒՆ ԵՆՔ ՀԱՅՏՆՈՒՄ, ՎՈՐ ԱՅԺՄ ԽՍՀՄ-Ի ՎՐԱ ԶԻՆՎԱԾ ՀԱՐՁԱԿՈՒՄ ԳՈՐԾԵԼԸ ԳԼԽԱՎՈՐ ՎՏԱՆԳ Ե ՆՐԱՆՅ ՀԱՄԱՐ, ՈՎ ԿՀԱՄԱՐՁԱԿՎԻ ԽԱՍՏԵԼ ԽԱՂԱՂՈՒԹՅՈՒՆԸ ՅԵՎ ՀԱՐՁԱԿՎԵԼ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՎՐԱ (ՄՈԼՈՏՈՎ):

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԻԶԽԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԱՄԵՆԱՀԱՏԱՏ ՅԵՎ ԱՄՈՒՐ ԻԶԽԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆ Ե ԱԶԽԱՐՀՈՒՄ

ԻՆՉՈՒՄՆ Ե ԿԱՅԱՆՈՒՄ ԲԱՅԼՇԵՎԻԿԱՆ ՀԱՐՁԱԿՈՂԱԿԱՆ ԵՅՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄԵՐ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՒՄ

Բայժեիկյան հարձակողականի ելույթունը նախ և առաջ կայանում է նրանում, վոր պետք է մորի լիզացիայի յենթարկել մասսաների դասակարգային զգոնությունն ու հեղափոխական ակտիվությունն ընդդեմ կապիտալիստական տարրերի մեր յերկրում, մորի լիզացիայի յենթարկել մասսաների ստեղծագործական նախաձեռնությունն ու ինքնագործունեյությունն ընդդեմ բյուրոկրատիզմի մեր հիմնարկներում և կազմակերպություններում, վորը մոռացության և տվել մեր կարգերի ծոցում յեղած հակայական պահեստի ուժերը, հնարավորություն չի տալիս նրանց ոգտագործել. կազմակերպել մասսաների մրցակցությունն ու աշխատանքային վերելքը, բարձրացնելու համար աշխատանքի արտադրողականությունը, ծավալելու համար սոցիալիստական չինարարությունը:

Յերկրորդ՝ բայժեիկյան հարձակողական ելույթունը կայանում է նրանում, վոր պետք է կազմակերպել պրոֆմիտութենական, կոոպերատիվ, խորհրդային և ամեն տեսակի ուրիշ կազմակերպությունների վողջ պրակտիկ աշխատանքի վերակառուցումը, հարմարեցնելով այն վերահառուցման չրջանի պահանջներին. ալելի ակտիվ և հեղափոխական աշխատողներից ստեղծել նրանց մեջ կորիզ, դուրս քշելով և չեղոքացնելով ոպորտունիստական, տրեդյունոնիստական, բյուրոկրատական տար-

րերին. դուրս վռնդել նրանցից անհարադատ ու աշխատելի տարրերին և վարից առաջ քաշել նոր աշխատողներ:

Այնուհետև բայժեիկյան հարձակողականի ելույթունը կայանում է նրանում, վոր պետք է մորի լիզացիայի յենթարկել մաքսիմում միջոցները մեր ինդուստրիայի ֆինանսավորման դործի համար, մեր խորհուրդ տեսությունների ու կոլանտեսությունների ֆինանսավորման դործի համար և այդ ամբողջ դործը ծավալելու համար ուղարկել մեր կուսակցության լավագույն մարդկանց:

Վերջապես բայժեիկյան հարձակողականի ելույթունը կայանում է նրանում, վոր պետք է մորի լիզացիայի յենթարկել հենց իրեն՝ կուսակցությանը, կազմակերպելու համար հարձակողականի ամբողջ դործը, ամրացնել և սրել կուսակցական կազմակերպությունները, վռնդելով աշխտողից բյուրոկրատիզմի և աշխատեման տարրերը. չեղոքացնել և դուրս քշել լենինյան գծից աջ և «ձախ» թեքումներ ունեցողներին, առաջին պլանի վրա քաշելով իսկական, կայուն լենինցիներին:

Սրանք են բայժեիկյան հարձակողականի հիմունքները տվյալ մոմենտին:

ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆ ԻՆՉՊԵՍ Ե ԻՐԱԳՈՐԾՈՒՄ ՀԱՐՁԱԿՈՂԱԿԱՆԻ ԱՅԳ ՊԼԱՆԸ

Դուք դիտեք, վոր կուսակցությունն այդ պլանն իրագործում է ամենայն հետևողականությամբ:

Գործն սկսվեց նրանից, վոր կուսակցությունը ծավալեց լայն ինքնաքննադատություն, կենտրոնացնելով մասսաների ուշադրությունը մեր չինարարության թերությունների վրա, մեր հիմնարկների և կազմակերպությունների բացերի վրա: Դեռևս 15-րդ համադումարում հայտարարվեց ինքնաքննադատության ուժեղացման անհրաժեշտությունը: Ե՛ր կողմից Շախտիի դործը և վնասարարությունն արդյունաբերության զանազան բնագավառներում, վորոնք յերևան բերին հեղափոխական հոտառության բացակայությունը կուսակցության առանձին ողակներում և մյուս կողմից կուլակության դեմ մղվող պայքարն ու մեր դյուղական կազմակերպություններում. հայտարարված թերությունները, դարկ տվին ինքնաքննադատության հետագա ծավալմանը: Կենտկոմը 1928 թ. հունիսի 2-ի իր դիմումի մեջ տվեց ինքնաքննադատության կամպանիայի վերջնական ձևակերպումը, հրավիրելով կուսակցության և բանվոր դասակարգի բովանդակ ուժերին ծավալել ինքնաքննադատությունը «վերից վար և վարից վեր», «ուշադրություն չդարձնելով անձնավորությունների վրա»: Սահմանադատվելով արոցիկիստական «քննադատությունից», վորը բարեկաղների մյուս կողմից է դնում և նպատակ

ունի վարկաբեկեւ և թուլացնել խորհրդային իշխանութիւնը, կուսակցութիւնը հայտարարեց, Վոր ինքնաքննադատութեան խնդիրն և անդիմ կերպով բաց անել մեր աշխատանքի թերութիւնները, բարելավելու համար մեր շինարարութիւնը, ամբապնդելու համար խորհրդային իշխանութիւնը: Հայտնի յե, Վոր կուսակցութեան կողմ կենդանի արձագանք դտալ բանվոր դասակարգի և գյուղացիութեան մասնաների մեջ:

Այնուհետև կուսակցութիւնը կազմակերպեց լայն կամպանիա բյուրոկրատիզմի դեմ պայքարելու համար՝ լողունգ ունենալով մաքրել, գտել կուսակցական, պրոֆմիութենական, կոոպերատիւ և խորհրդային կազմակերպութիւններն անհարադատ և բյուրոկրատացած տարրերից: Այդ կամպանիայի շարունակութիւնն և հանդիսում կենտկոմի և ԿՎՀ-ի 1930 թ. մարտի 16-ի հայտնի վորոշումը, բանվորներին պետապարտում առաջ քաշելու և խորհրդային ապարատի վրա բանվորական մասնակցան կոնտրոլի մասին (գործարանների շէֆութիւնը): Հայտնի յե, Վոր այդ կամպանիան առաջացրեց բանվորական մասնաների հակապական վերելք և ակտիւթիւն: Այդ կամպանիայի արդշունքն և հանդիսանում կուսակցութեան հեղինակութեան վիթխարի վերելքն աշխատավորական մասնաների մեջ, բանվոր դասակարգի վստահութեան աճումը կուսակցութեան հանդեպ, հարյուր հազարավոր բանվորների կուսակցութեան մեջ մտնելը, բանվորների բանաձևերն ամբողջ ցեխերով ու գործարաններում կուսակցութեան մեջ մտնելու ցանկութեան մասին: Վերջապես այդ կամպանիայի արդշունքն և հանդիսանում մեր կազմակերպութիւնների ազատազրումը մի շարք համառ ու բյուրոկրատական ելեմենտներից, ՀՍՄԿՍ-ի ազատազրումն սոցիոտեխնիտական հին դեկաւարութիւններից:

Այնուհետև կուսակցութիւնը կազմակերպեց սոցիալիստական լայն մրցակցութիւն, աշխատանքի մասալյական վերելք ֆարրիկներում և գործարաններում: Սոցմրցակցութեան մասին կուսակցութեան 16-րդ կոնֆերենցիան այդ գործը դրեց ուղիների վրա:

Հարվածային բրիգադներն առաջ են շարժում այն: Լենինյան կամքերիստիւթիւնը և նրա կողմից դեկաւարող բանվոր յերիտասարդութիւնը վճռական հաջողութիւններով են պակում սոցմրցակցութեան և հարվածայնութեան գործը: Պետք և խոստովանել, Վոր մեր հեղափոխական յերիտասարդութիւնն այդ գործում բացառիկ դեր խաղաց: Այժմ արդեն չի կարող վորեւե կասկած լինել, Վոր մեր շինարարութեան ամենակարեւոր փաստերից մեկը, յեթե վոչ ամենակարեւոր փաստը տվյալ շրջանում հանդիսանում և ֆարրիկների ու գործարանների սոցիալիստական մրցակցութիւնը, հարյուր հազարավոր բանվորների կանչը ձեռք բերած արդշունքների մասին սոցմրցակցութեան ասպարիզում, հարվա-

ծայնութեան լայն զարգացումը: Միայն կույրերը չեն տեսնում, Վոր մասնաների հոգեբանութեան և դեպի աշխատանքը նրանց վերաբերմունքի մեջ կատարվեց հակապական բեկում, Վորն արմատապես փոխեց մեր ֆարրիկների ու գործարանների տեսքը:

Մոտիկ անցյալում մեզ մոտ դեռ ձայներ ելին լավում սոցմրցակցութեան և հարվածայնութեան վերաբերյալ «խորհելու» և նրա «անկարողութեան» մասին: Այժմ այդ «խմատունները» չեն արժանանում նույն իսկ հաղորանքի, նրանց համարում են ուղղակի, իրենց դարն ասրած «խմատուններ»: Այժմ մրցակցութեան և հարվածայնութեան գործը հանդիսանում և նվաճած ու ամբապնդած գործ: Սա փաստ և, Վոր մեզ մոտ սոցիալիստական մրցակցութեամբ ընդգրկված են յերկու միլիոնից վոչ պակաս բանվորներ, իսկ հարվածային բրիգադների մեջ ներգրավված միլիոնից ավել բանվորներ:

Ամենից նշանակալիցը մրցակցութեան մեջ այն և, Վոր նա արմատական հեղաշնդում և կատարում մարդկանց հայացքների մեջ դեպի աշխատանքը, վորովհետև նա՝ պախարակելի և ծանր բեռից, ինչպես համարվում էր առաջ, աշխատանքը վերածում և, դարձնում պատվի գործ, փառքի, պանծալիութեան և հերոսութեան գործ: Նման բան չկա և չի կարող լինել կապիտալիստական յերկրներում: Այնտեղ, նրանց մոտ, կապիտալիստների մոտ ամենացանկալի գործը, Վորն արժանանում և հասարակական համակրանքի՝ ունենալ ունտա, ալրել տոկոսներով, ազատ լինել աշխատանքից, Վորն արհամարված դրաղմունք և համարվում: Մեզ մոտ, ԽՍՀՄ-ում, ընդհակառակն, ամենից ցանկալի գործը, Վորն արժանանում և հասարակական համակրանքի, դառնում և աշխատանքի հերոս լինելու հնարավորութիւնը, հարվածայնութեան հերոս լինելու հնարավորութիւնը, շրջապատված հարգանքի պակով միլիոնավոր աշխատավորների մեջ:

Մրցակցութեան մեջ վոչ պակաս նշանակալից պետք և համարել այն փաստը, Վոր նա սկսվում և տարածվել նաև գյուղում, գրավելով մեր կոլտնտեսութիւններն ու խորհտնտեսութիւնները: Բոլորին հայտնի յեն կոլտնտեսականների և խորհտնտեսականների միլիոնավոր մասնաների իսկական աշխատանքային ենտուղիաղմի բազմաթիւ փաստերը:

Մբանից յերկու տարի առաջ ո՞վ կարող էր յերադել մրցակցութեան և հարվածայնութեան այսպիսի հաջողութիւնների մասին:

Կուսակցութիւնն այնուհետև մորիլիզացիայի յենթարկեց յերկրի ֆինանսական միջոցները, ծավալելու համար խորհտնտեսութիւնների և կոլտնտեսութիւնների գործերը, խորհտնտեսութիւններին մատակարարեց լավագույն կազմակերպիչներ, կոլտնտեսութիւններին ոգնութիւն տվեց 25 հազար առաջավոր բանվորներ, կոլտնտեսական գյուղացիներից առաջ քաշեց լավագույն մարդկանց կոլտնտեսութիւնների դե-

կալար աշխատանքներում, այսպիսով հիմք դնելով կոլտնտեսական շարժման կայուն և փորձված կադրերի պատրաստմանը:

Վերջապես կուսակցությունն իր սեփական շարքերը վերակառուցեց մարտականորեն, վերադինեց մամուլը, կազմակերպեց պայքարը յերկու ճակատի վրա, ջանջալից արոցկիզմի մնացորդները, գլխավորն ջարդ ու փշուր արեց աջ ուղիւնիստներին, չեղոքացրեց հաշտվողականներին, այսպիսով ապահովեց իր շարքերի միասնականությունը լենինյան գծի հիման վրա, վրոն անհրաժեշտ և հարձակողականի հաջողություն համար, կիրառել հարձակողականի ճիշտ դեկամարությունը, ձգելով և իրենց տեղը դնելով ինչպես աստիճանական դարգացման կողմնակիցներին՝ աջ լազերից, այնպես էլ «ձախ» խոտորոգներին» կոլտնտեսական շարժման բնագավառում:

Սրանք են կուսակցության հիմնական միջոցառումները, վոր կիրառում և նա ամբողջ ճակատով հարձակողականը կատարելու համար:

Բոլորին հայտնի չե, վոր այդ հարձակողականը հաջողությամբ պսակվեց մեր աշխատանքների բոլոր բնագավառներում:

Ահա թե վորտեղ և պատճառն այն բանի, վոր մեզ հաջողվեց հաղթահարել մեր ժողովրդական տնտեսության վերակառուցման շրջանի մի ամբողջ շարք դժվարությունները:

Ահա թե վորտեղ և պատճառն այն բանի, վոր մեզ հաջողվում և հաջողությամբ հաղթահարել մեր շինարարության ամենամեծ դժվարությունը, գյուղացիության հիմնական մասնայի՝ դեպի սոցիալիզմի կողմը շրջադարձի դժվարությունը:

Ոտարեկրացիները յերբեմն հարցնում են ԽՍՀՄ-ի ներքին դրություն մասին: Բայց մի՞թե կարող և կասկած լինել այն բանում, վոր ԽՍՀՄ-ի ներքին դրությունն ամուր և ու անսասան: Նայեցեք կապիտալիստական յերկրներին, ճգնաժամի և գործադրկության ամմանն այդ յերկրներում, գործադուլներին ու լուծառանքներին, հակակառավարական ցույցերին—ի՞նչ համեմատություն կարող և լինել այդ յերկրների և ԽՍՀՄ-ի ներքին դրության միջև:

Պետք և խոստովանվել, վոր Խորհրդային իշխանությունն այժմ հանդիսանում և ամենաամուր իշխանությունը աշխարհում գոյություն ունեցող բոլոր իշխանություններից:

Ստալին—Կի—ի քաղհաշվետվությունը Համ Կ(բ)Կ-ի 16-րդ համագումարում:

Իշխանության նվաճումը պրոլետարիատի կողմից հանդիսանում և տնտեսության սոցիալիստական ձևերի անման և պրոլե-

տարիատի կուլտուրական անման նախադրյալը, վորը վերակերտում և իր սեփական բնությունը, հասունանում և դառնում հասարակության սուսնորդը կյանքի բոլոր ասպարեզներում, վերամշակման այդ ընթացքի մեջ ներգրավում մնացած դասակարգերին և դրանով հոգ ստեղծում հաղթահարելու համար դասակարգերին ընդհանրապես:

Յոմունիստական Ինտերնացիոնալի ծրագիրը:

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

ԱՌԱՋԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

1. Մշակիր «Կապիտալիստների և խորհրդային պետության ազգային ֆադաֆականությունը», «Ընդդեմ ազգային բռնամտության, հանուն ազգերի կամավոր միության» հատվածները և ցույց տուր՝

ա) Վճռն եր ինֆակալության ազգային ֆադաֆականությունը.

բ) Ո՞ւմն է ձեռնառն ազգային բռնամտությունը և ի՞նչ նպատակով էր նա բորբոքվում.

գ) Ի՞նչպես է լուծված ազգային հարցը խորհրդային Միության մեջ:

2. «Լենինյան ազգային ֆադաֆականությունն ու նրա նվաճումները ևՍՀՄ-ում» հոդվածի համաձայն վորոշիր, թե ինչ արին և ինչ են անում կուսակցությունն ու խորհրդային իշխանությունը վոչնչացնելու համար ազգային անհավասարությունը:

3. Մշակիր 17-րդ կուսկոնֆերենցիայում ընկ. Կուլբիշևի արտասանած ճառից «Շինարարությունն ազգային հանրապետություններում յերկրորդ հնգամյակին» հատվածը և ցույց տուր, թե յերկրորդ հնգամյակում ի՞նչպես կանի տնտեսությունը (արդյունաբերություն, գյուղատնտեսություն, տրանսպորտ) ազգային հանրապետություններում:

4. Քարտեզի վրա գտիր ընկ. Կուլբիշևի ճառում մատնանշված հանրապետություններն ու ֆադաֆները:

5. «Կուսակցության պայքարը բեֆումների դեմ ազգային հարցում» հատվածի համաձայն, վորոշիր այդ բեֆումների էյությունն ու նրանց դեմ պայքարի անհրաժեշտությունը:

ԿԱԴԻՑԱԼԻՍՏՆԵՐԻ ՅԵՎ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ամերիկյան բանվորական պատգամավորության ընկ. Ստալինի հետ ունեցած զրույցի ժամանակ պատգամավորությունն ի միջի այլոց ասվեց հետևյալը՝

«Վորոնք են հիմնական տարբերությունները Ռուսաստանի և կապիտալիստական պետությունների միջև դեպի ազգային փոքրամասնությունները նրանց ունեցած քաղաքականություն խնդրում»:

Ընկ. Ստալինն այսպես պատասխանեց այդ հարցին՝

— Ըստ յերևույթին խոսքը վերաբերում է ԽՍՀՄ-ի այն ազգություններին, վորոնք առաջ ճնշվում, հարստահարվում եյին ցարիզմի և ուսական չահագործող դասակարգերի կողմից և վորոնք չունեյին իրենց պետականությունը:

Հիմնական տարբերությունը կայանում է նրանում, վոր կապիտալիստական պետություններում գոյություն ունի ազգային ճնշումն ու ազգային ստրկացումը, իսկ մեզ մոտ, ԽՍՀՄ-ում արմատում վոչնչացրած է թե մեկը, և թե մյուսը:

Մեզ մոտ բոլոր ազգություններն իրավահավասար են, վորովհետև առաջներում տիրապետող վելիկոուսական ազգության պետական արտոնությունները վոչնչացված են:

Իհարկե, խոսքը վերաբերում է վոչ ազգային հավասարության մասին յեղած դեկլարացիաներին:

Ազգային հավասարության մասին դեկլարացիաները քիչ չեն ամեն մի բուրժուական և սոցիալ-դեմոկրատական կուսակցությունների մոտ: Ի՞նչ արժեք ունեն դեկլարացիաները, յեթե կյանքում չեն կիրառվում:

Գործը վերաբերում է նրան, վոր վոչնչացվեն այն դասակարգերը վորոնք հանդիսանում են ազգային ճնշման կրողները, ստեղծողներն ու կիրառողները:

Այդպիսի դասակարգեր եյին մեզ մոտ կարվածատերերը, կապիտալիստները: Մենք կործանեցինք այդ դասակարգերը և հենց դրանով վոչնչացրինք ազգային ճնշման հնարավորությունը:

Յեւ հենց նրա համար՝ մենք կործանեցինք այդ դասակարգերը, մեզ մոտ հնարավոր յեղավ իսկական ազգային հավասարությունը: Հենց դա յեւ մեզ մոտ կոչվում է ազգերի ինքնորոշման դադափարի իրադործումը՝ մինչև բաժանումը:

Իսկապես, վորովհետև մենք իրադործեցինք ազգերի ինքնորոշումը, հատկապես այդ պատճառով եւ մեզ հաջողվեց վոչնչացնել ԽՍՀՄ-ի տարբեր ազգությունների աշխատավոր մասսաների փոխադարձ անվստահությունը և կամավորության հիմունքներով միացնել ազգությունները մեկ միութենական պետության մեջ:

Ներկայումս գոյություն ունեցող Խորհրդային Սոցիալիստական Հանրապետությունների Միությունը մեր ազգային քաղաքականության

աղբյուրն է և ԽՍՀՄ-ի ազգությունների մեկ միութենական պետու-
թյան մեջ հոգաբարձի կերպով ֆեդերացիան արտահայտությունը:

Դժվար թե կարիք լինի ապացուցելու, Վոր նման քաղաքականու-
թյունն ազգային հարցում անխնայ է կապիտալիստական յերկրներում,
վերստին աշխատելով դեռևս իշխանության գլուխ են կանգնած կապիտա-
լիստները, վերստին ազգային ճնշման քաղաքականության կիրառողներն
ու ստեղծողներն են:

Ձի կարելի չնշել, որինակ՝ այն փաստը, վար ԽՍՀՄ-ի բարձրագույն
մարմին՝ Սոցիալիստական Կենտրոնական Գործադիր Կոմիտեյի գլուխ է
կանգնած վոչ անպայման ուսումնական, այլ վեց նախագահներ, միու-
թենական վեց հանրապետությունների թվի համաձայն, վերստին միաց-
ված են ԽՍՀՄ-ի մեջ, վերստին մեկը ուսումնական (Կալինին), մյուսն ուղ-
իայինացի (Պետրովսկին), յերրորդը բելոստ (Չերվյակովը), չոր-
րորդն աղբյուրներ (Մուսաբեկովը), հինգերորդը թուրքմեն (Այաթով-
վը) վեցերորդն ուղբեկ (Փեյզովա Խոջան):

Այս փաստը հանդիսանում է մեր ազգային քաղաքականության վայ-
րուն արտահայտություններից մեկը:

Չարժե նույնիսկ խոսել, վոր վոչ մի բուրժուական հանրապետու-
թյուն, թեկուզ ամենապոռնիկատականը, այդպիսի քայլ չէր անի:
Մինչդեռ այդ քայլը հանդիսանում է մեզ համար ինքնին հասկանալի մի
փաստ, վորը բոլորում է ազգային հավասարակշռության մեր վողջ քաղա-
քականությունից:

ԼԵՆԻՆՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆ ԶԻ ՆՐԱ ՆՎԱՃՈՒՄՆԵՐԸ ԽՍՀՄ-ՈՒՄ

Ամբողջ աշարհը վկա յե սոցիալիզմի հաղթական շինարարության
փայլուն դեմոնստրացիային մեր յերկրում և կապիտալիզմի վախճանին:

Վողջ աշխարհի աշխատավորության հայրենիքը՝ ԽՍՀՄ-ն ամրա-
նում է որեցոր, իսկ կապիտալիզմի հիմքը՝ ճեղք-ճեղքվում է բոլոր
կցվածքներով: Յեթե այնպիսի կապիտալիստական յերկրներ, ինչպի-
սիք են ՀԱՄ Նահանգները, Անգլիան, Գերմանիան ճգնաժամի առնչու-
թյամբ 30—40 տարով յետ են չարտված, ապա Սոցիալիզմի Միության
աշխատավորներն արդեն ավարտել են սոցիալիստական եկոնոմիկայի
հիմքի կառուցումը, իրենց առաջ դնելով այժմ յերկրորդ հնգամյակի
վերջում սոցիալիզմի կառուցման խնդիրը:

Մարդկային պատմության մեջ չտեսնված այն նվաճումները, վոր
մենք ունենք Սոցիալիզմի Միության մեջ, առանձնապես նկատելի յեն
մեր ազգային հանրապետություններում, ինքնավար մարդերում և ազ-
գային չրջաններում:

Կուսակցության և կառավարության ճիշտ ազգային քաղաքականու-
թյան հետևանքով առաջներում ճնշված բոլոր ազգությունների աշխա-
տավորներն արագ տեմպերով դուրս են գալիս հետամնաց վիճակից և
տարեց-տարի հասնում վիթխարազույն հաջողությունների տնտեսու-
թյան և կուլտուրայի բոլոր ընդգնացումներում:

Ազգային հանրապետություններում և մարդերում կառուցվում են
նոր արդյունաբերական ոջաններ, ստեղծվում է արդյունաբերություն-
ը—գյուղատնտեսության սոցիալիստական վերակազմության բաղան:

Միջին Ասիայում վերջին տարիների ընթացքում աճել են գլխի քա-
նակությամբ գործարաններ ու ֆաբրիկներ: Բամբակի արդյունաբերու-
թյան նոր շինարարության վրա ծրագրված է հնգամյակի ընթացքում
ծախսել 97 միլիոն 500 հազար ռուբլի (Աղբյուրներում և Տաշիկատա-
նում 75 միլիոն ռ., Թուրքմենստանում 18 միլիոն 800 հազար ռ. և Կիր-
գիզիայում մոտ 4 միլիոն ռ.): Այժմ արդեն գործի յեն զգված մանածա-
ղործական կոմբինատը Ֆերգանում և Աշխաբադում, ձեթի գործարան-
ները Սամարղանդում, Կաթիլ-Կարգանում, Ֆերգանում և Չարջույում
մի շարք խոշոր բամբակաղտիչ գործարաններ և այլն: Հնգամյա պլանից
դուրս Տաշիկատում սկսված են խոշոր սեքտիլ կոմբինատի և ալյուրի
գործարանի շինարարական աշխատանքները: Միջին Ասիայում ծախս-
վում է նավթի արդյունաբերությունը: Մեծ աշխատանքներ են տարվում
զարգացնելու յերկաթուղային հաղորդակցության ճանապարհները:

Առանձին ազգությունների տեսակարար կշիռը ԽՍՀՄ-ում

(Տ ո կ ո ս ն ե ռ ո վ)				
53 ռուսներ,	21 ուկրաին- ցիներ,	3 բելոսու- սներ,	2,7 կազակներ,	2,6 ուզբեկներ
10				
Թաթարներ, հրեաներ, վրացիներ, թուր- քեր, հաչեր, մոնղոլներ, գերմանացիներ, չուվաշներ, (յուրաքանչյուր ազգություն 1-ից մինչև 5 միլիոն մարդ)				2,7 մոսցա 150 ժո- ղովուրդներ

Չափազանց արագ տեմպով աճում է կապիտալի ինդուստրացու-
մը: Ներդրումները գունավոր մետաղների արդյունաբերության մեջ
(Ռիդգեր, Կարսակցալ, Տուրլանյան կապար) ընթացիկ հնգամյակի հա-
մաձայն հավասար է 243 միլիոն ռ.: Նավթի արդյունաբերության մեջ
այս հնգամյակում գրվում է 350 միլիոն ռ.: Չարջանում է քիմիական,
ֆոսֆորիտի, աղի և կաուչուկի արդյունաբերությունը: Չեռնարկված
է քարածխային հանքանյութային մշակմանը (Կարգանդա): Արդեն
գործում է հոջակավոր թուրքախրը և կառուցվում են նոր յերկաթու-
ղային գծեր:

Այսպիսով Կազակստանի արդյունաբերության հիմնական դրամագլխի կմեծումն առկա է Բան 5-ամգամ, այն ժամանակ, յերբ Միութան արդյունաբերության հիմնական դրամագլխի միջին ամուսնը հասնում է 289%-ի:

ԱՍՖՆՀ-ի 1931 թ. ընդհանուր արտադրանքը 1922 թ. համեմատությամբ, մեծացել է տասն անգամ, երկտրոկայանների ու ժեղքողների 92 հազար կիլոգրամից հասել է մինչև 161-300 կիլոգրամի, նավթի հանույթի նախապատերազմյան 7278 տոննից, 1931 թվին արդեն հասել է 13 միլիոն 443 հազար տոննի:

Ներկայումս ԲՍՍՀ-ն ունի այնպիսի խոշոր ձեռնարկներ, ինչպես Վորոշիլովի անվան «Նեմեդիա» գործարանը, «Բայրախի» Փարբիկը, Բարրուսիկի փայտամշակման կոմբինատը, Գոմսեմաշը, Մինսկի և Վրեսնիի կարի գործարանները, արհեստական մանրնի գործարանը և այլն:

Արդյունաբերության հանդիմանումը զարգացումը նպաստեց պրոլետարիատի կազմակերպչական արագ աճմանը բնիկ արդյունաբերության:

Յեթե նկատի առնենք այն դրուժյունը, վոր արդային շրջանները խորհրդայնացման շունենալով համարյա վոչ մի արդյունաբերություն, ապա այդ բնագավառում մեր ձեռք բերած խոշոր հաջողությունները:

Միութենական հանրապետությունների 1931 թ. բյուջեյի ամուսնը 1930 թ. համեմատությամբ (տոկոսներով)

46 ԽՍՀՄ-ի	31 ՌՍՖՆՀ-ի	33 ՈՒՍՖՀ-ի	51 ԱՍՖՆՀ-ի	62 ՈւզՍՖՀ-ի
Ընդհանուր բյուջեն	բյուջեն	բյուջեն	բյուջեն	բյուջեն
87 ԹուրքՍՖՀ-ի	109 ՏաճՍՖՀ-ի	36 ԲՍՖՀ-ի		

խորհրդային Միությանը խոշորագույն հաջողությունների հասավ նաև պրոլետարիատական պրոլետարիատական վերակազմության ասպարեզում: արդային հանրապետություններում և ինքնավար մարզերում:

Տվյալների համաձայն 1931 թ. վերջին, գյուղացիական տնտեսությունը կոլեկտիվացման ժեղքողների մեջ ընդգրկելու տեսակետից միութենական բոլոր հանրապետություններից առաջ և կանգնած ՈւՍՖՆՀ-ը—67%, իրերից առաջը գրավում է ՈւզՍՖՀ-ը—66%, ՌՍՖՆՀ-ում կոլեկտիվացած է 61%-ը, ԹուրքՍՖՀ-ը—56%-ը, ԱՍՖՆՀ-ում—39,6%-ը (Սղեր-մեջանում 43%, Վրաստանում 40%, Հայաստանում 32%), ԲՍՖՀ-ում

48%-ը, ՏաճՍՖՀ-ում 28%-ը: Կան այնպիսի ազգային մարզեր, ինչպես Ադրբեյջան, վորտեղ հիմնականում ավարտված է համառարած կոլեկտիվացումը:

Կոլեկտիվացումն արդային շրջաններում, ինչպես նաև ամբողջ Միության մեջ կատարվում է մեքենա-տրակտորային և մեքենա-խոտհարքային կայանների ցանցի լայն ծավալման և ազդեցության շնորհիվ: 1931 թվին վերջերին ազգային հանրապետություններում և մարզերում ստեղծված է 675 ՄՏԿ (ամբողջ խՍՀՄ-ում յեղած 1400 ՄՏԿ-ի բնիկանուր քվից):

Ժողովրդական տնտեսության հեղափոխական նվաճումները մեր յերկրում հնարավորություն տվին մեզ ամբողջ լայնությամբ դնել կուլտուրական հեղափոխության սրբոլման արդային հանրապետություններում: Արագորեն ծավալվում է տարրական, միջնակարգ և բարձրագույն ուսումնական հիմնարկների ցանցը: Մենք արդեն կանգնած ենք ընդհանուր ուսուցումը մացնելու և անգրագիտության վերացման շեմին:

Գյուղացների և դպրոցականների ամուսնը Կազակստանում

1914 թվին կար 70 դպրոց 4000 դպրոցականով:

1930 թվին դառավ 614 դպրոց 52-000 դպրոցականով:

Միայն 1931 թ. ընթացքում բոլոր ազգային հանրապետություններում ուսուցմամբ ընդգրկված են այնքան անգրագիտներ, վորքան սովորել էին մինչ այդ 10 տարվա ընթացքում: Կան արդեն համառարած դրագիտություն արդային շրջաններ, ինչպես Ադրբեյջան և ուրիշներ:

Ուսուցումը տարրական դպրոցներում, հազվադեպ բացառությամբ տարվում է մայրենի լեզվով: մայրենի լեզվի յեն անցել ուկրայնցի-դպրոցականների 93,9%-ը, վրացիների 98,1%-ը, ուզբեկների 96,9%-ը, թուրքերի 95,5%-ը, թաթարների 95,7%-ը:

Արագ տեմպով զարգանում են կուլտուր-կրթական հիմնարկները և արդային արվեստը: Ուժեղացրած տեմպերով աճում է սրբերական և վոչ պարբերական մամուլը, ինչպես յույս տեսնող հրատարակությունների անունների քանակի տեսակետից, այնպես եղ թերթերի, թվի և տիրածի քանակով:

Արամտացվում է մտցվում է նոր լատինացրած այբուբեն, դիր սղրականություն չունեցող կամ թե առաջներում բարդ գրեր ունեցող ժողովուրդների միջև, վորը հեշտացնում է կուլտուրական հեղափոխական հաղթական արշավը:

Այսպիսով, արդային հանրապետությունների աշխատավորներն, ինչպես հարկն է, ձեռնարկեցին սեփական կուլտուրայի ստեղծմանը— «ձեռով արքային» բովանդակությամբ, պրոլետարական կուլտուրայի ստեղծմանը:

Ձեռք ազգային, բովանդակութեամբ պրոլետարական այդ կուլտուրայի շինարարութեանն իրադրութիւնը և համառ պայքարում ընդդէմ բուրժուական և ազգայնական տարրերի, ընդդէմ մեզ թշնամի դասակարգային գաղափարախոսութեան:

Վերը բերած բոլոր փաստերն ամենափայլուն ապացույցն են այն բանի, Վոր մեր կուսակցութեանը և խորհրդային իշխանութեանը ձեռք են առնում բոլոր միջոցները գործնականում իրականացնելու անհալած արեւելեան փաստացի վերացումը և Վոր ազգային շրջաններն, ինչպէս Խորհրդային մեծ Միութեան մասերը, դնում են դեպի սոցիալիզմ: Ընկ. Լենինի հռչակաւոր թեզն այն մասին, թե «յետամնաց շրջանները կարող են անցնել սոցիալիզմի, առանց զարգացման կապիտալիստական շրջան ապրելու», սոցիալիստական շինարարութեան պրակտիկայում, լիովին արդարանում և ազգային շրջանների նկատմամբ:

Ընկ. Ստալինն այսպէս եր ասում մեր ազգային քաղաքականութեան մասին՝ «Բաներ նրանումն է, Վոր մեր հանրապետութեանները Միութեան վրա վողջ Արեւելքը նայում և ինչպէս մի փորձադաշտի վրա: Կամ մենք այս Միութեան սահմաններում ճիշտ կլուծենք ազգային հարցի գործնական կիրառումը, կամ մենք այստեղ, այս Միութեան սահմաններում կհաստատենք իսկական յեղաշրջական հարաբերութեան ժողովուրդների միջև, իսկական համագործակցութեան և այն ժամանակ վողջ Արեւելքը կտեսնի, Վոր հանձին մեր Ֆեդերացիայի նա ունի ազատագրման դրոշմ, ունի առաջափոր շուկա, Վորի հետքերով նա պետք է դնա և դա կլինի համաշխարհային կապիտալիզմի վոչնչացման սկիզբը: Կամ թե, մենք այստեղ, մեր Ֆեդերացիայի կամում թույլ կտանք սխալներ, ողբ կցընդենք դեպի Ռուսաստանի պրոլետարիատն ունեցած, առաջներում հարստահարված ժողովուրդների հալածանք և վստահութեանը, հանրապետութեանների Միութեանից կիսենք այն ձգողական ուժը, Վոր նա ունի Արեւելքի աչքում—և այն ժամանակ իմպերիալիզմը կհաճի, մենք կտարաբնակ: Սրանումն է ազգային հարցի միջազգային նշանակութեանը:

Մենք, Խորհրդային իշխանութեան գոյութեան վողջ ժամանակաշրջանում, լենինորեն լուծեցինք ազգային հարցը, և հենց դրանով դառանք ձգողական ուժն աշխարհի բոլոր պրոլետարների և ճնշված ժողովուրդների համար: Ազգային հարցի մեր գործնական լուծումը լավագույն պատասխանն է ազգային հակահեղափոխական գրգռարարութեանների և աշխատավոր մասսաներին ճնշող կապիտալիստներին:

Ինչո՞ւմն է հաջողութեանների պատճառը:

Պատճառը՝ կուսակցութեան և նրա կենտրոնական կոմիտեի ճիշտ գծի մեջ է, Վորի գլուխ է կանգնած Լենինի լավագույն աշակերտ և ազգային հարցի լավագույն տեսաբան ընկ. Ստալինը:

Պատճառը՝ կուսակցութեան վարած վճռական և անողոր պայքարի մեջ է, Վորը տարվում է ընդդէմ դասակարգային թշնամիների, նրանց գործակալներին—աջ և «ձախ» ուղիւնիստների, մեծապետական չովինիզմի և սեղական նացիոնալիզմի դէմ մղվող պայքարի մեջ:

Պատճառը վերջապէս՝ ազգային հանրապետութեանների բանավոր դասակարգի և աշխատավոր մասսաների որ ավուր աճող քաղաքական ակտիվութեան և հերոսութեան մեջ է, Միութեան պրոլետարիատի առաջափոր մասի նրան ցույց տված ոգնութեան մեջ է:

Ա. Տալիյեվ—ԽՍՀՄ-ի կենտրոնական ազգութեանների խորհրդի քարտուղար:

ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆ ԸՁԳԱՅԻՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ ՅԵՐԿՐՈՐԴ ՀԸՆԴԱՄՅԱԿԻՆ

ՈՒԿՐԱՅԻՆԱՅԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

Ուկրայինան մնում է Միութեան խոշոր արդյունաբերական և հողագործական շրջանը, շարունակելով զարգանալ հենց նույն ուղիներով, ինչ նշված է ին առաջին հնգամյակի համար:

Քարածուխի հանույթը Դոնբասում աճում է մինչև 110—120 միլիոն տոննի, կառուցվում են նոր էլեկտրակենտրոններ, վարոնցով ավարտվում է մոտ 3½ միլիոն կիլովատ ուժ ունեցող Ուկրայինա—Հյուսիսային Կովկասի եներգոտակը, չուգունի արտադրութեանը Հարավում աճում է մինչև 11 միլիոն տոննի, այսինքն, չնայած, Վոր Ուկրայինան վորոշ հատվ կորցնում է թե քարածուխի և թե չուգունի արտադրութեան իր տեսակարար կշիռը, չուգունի և քարածուխի համար աճման այնպիսի տեմպ է վերցվում, Վոր Ուկրայինային դարձնում է այնչափով ինդուստրիալ շրջան, Վոր նա կմշակի ավելի մետաղ, քան մեր վողջ յերկիրը 1932 թ.:

Ուժգնորեն աճում է քիմիական արդյունաբերութեանը, մանավանդ ազոտինը, Փոսֆորային պարարտանյութերի արտադրութեանը:

Վիթիարի չափերով աճում է վորական պողպատների արտադրութեանը մեքենաշինարարութեան համար, Վորը պետք է առանձնապէս վճռականորեն ընդգծվի:

Ուժեղ կերպով բարդավաճում է մեքենաշինարարութեանը, լեռնագործային սարքավորումը, Վորը պետք է արտադրվի հին և նոր Կրամատորյան գործարաններում, չոգեկառքերի շինարարութեանը, Վորը պետք է իրադրվի հին և նոր Լուգանսկի գործարանում և ԽՇԳ-ում, վազոնաշինարարութեանը՝ «Պրավդա»-յի անվան գործարանում, նախա-

չինարարութիւնը՝ Նիկոլասիի գործարանում, տրակտորաշինարարութիւնը, ելեկտրոմեքենաշինարարութիւնը՝ Ուեեսայի, Սեփատոսովի գործարաններում և Մարիուպոլի նոր գործարանում:

Քիմիական ապարատուրան պետք է արտադրվի գլխավորապես Կիևի «Բոյլչէիկ» գործարանում, պետք է ծավալվի չաքարի գործարանների ստորափորման արտադրութիւնը:

Թեթև արդյունաբերութիւնը բնագալառում զարգանում են չաքարի, կանեփի, թելի, մսի և նոր բամբակագործական շրջաններում բամբակի արդյունաբերութիւնը:

Լրիվ գործողութիւնը պետք է աշխատեն Դնեպրի հիդրոէլէկտրակայանը և Դնեպրի կոմբինատը, վորը՝ հսկայական ուժանակութիւն կլինի Սորհրդային Միութեան տնտեսութեան մեջ և խիստ կվիովի վողջ Ուկրայինայի եկոնոմիկան:

Յերկաթուղիների զարգացումը գնալու յե ելեկտրոֆիկացիայի, յերկրորդ ուղիներ գցելու, վազոնները տեսակավորելու, կայարանների սարքավորման և յերկաթուղային նոր շինարարութեան դժուր:

Ուկրայինայի գյուղատնտեսութիւնը պետք է զարգանա այն ուղղութիւնով, ինչ յեղել է մինչև այժմ, այն է՝ հացահատիկային, ցորենի տնտեսութեան հետ զուգընթաց Ուկրայինան պետք է մեծացնի տեխնիկական կուլտուրաների արտադրութիւնը թե չաքարի ճակնդեղի, թե կանեփի և թե բամբակի բնագալառներում:

ԲԵԼՈՌՈՒՍԻԱ

Բելոռուսիայի տնտեսութեան զարգացումը յերկրորդ հնգամյակում պետք է հիմնվի տորֆի, անտառանյութի ոգստագործման և գյուղատնտեսութեան ինտենսիվ զարգացման բաղայի վրա:

Բելոռուսիայի գյուղատնտեսութեան հիմնական ուղղութիւնն է մթերատու անասնապահութիւնը, թուխարուծութիւնը, տեխնիկական կուլտուրաները, մասնավորապես կտավատը և կարտոֆիլը:

Թեթև ինդուստրիայի համար այդ հումուլթի բաղայի խոշոր աճումը հնարավորութիւն է ստալիս նախագծել ինչպես սննդի, այնպես ել կտավատի ասպարեզում մշակող արդյունաբերութեան նշանակալի զարգացումը:

Մեծանում է տորֆահանութիւնը: Բելոռուսիայի ընկերները նախագծում են տորֆորմիական գործարանի կառուցումը: Այդ հարցը նույնպես պետք է լրացուցիչ կերպով քննարկվի: Զարգանում է ելեկտրոնների գիտի արտադրութիւնը տորֆով:

Արդյունաբերական շինարարութեան առանձին ձեռնարկներից պետք է նշել շինարարութիւնը տորֆորմիայի ասպարեզում, թղթի գործի

ասպարեզում, վայտամշակման ասպարեզում, վայտաքիմիական արտադրութեան, կտավատի սկզբնական և հետագա մշակման (մանելու, գործելու) ասպարեզում:

ԱՆԴՐԿՈՎԿԱՍ

Անդրկովկասը հիմնականում պետք է զարգանա այն ուղիներով, վորոնք նշլած են արդեն առաջին հնգամյակում, մասնավորապես նրա գյուղատնտեսութիւնը պետք է ընթանա այն տեխնիկական կուլտուրաների զարգացման ուղիով, վորոնք յուրահատուկ են տեղական կլիմային՝ նախ և առաջ բամբակի և մի ամբողջ չարք ուրիշ ստորափորման կուլտուրաների՝ թեյ, ռամի և ուրիշների արմատացումը:

Միանգամայն ալններե և, վոր այնպիսի կուլտուրաների զարգացման խնդիրը, ինչպես խաղողը, նարինջը, մանգարինը, նույնպես պետք է կանգնեն Անդրկովկասի առաջ այնպես, ինչպես լիմոնի պլանտացիաների զարգացման խնդիրը:

Յեա չեմ կարծում, թե հարկավոր է այնպես արհամարհանքով վերաբերվել դեպի այդ կուլտուրաները, վորովհետեւ, համենայն դեպս, մենք այս հնգամյակում այնպիսի գրութիւն կունենանք, յերբ վոչ խաղողը, վոչ նարինջը և վոչ մանգարինը ճոխութեան իրեր չեն համարվի, այլ կլինեն մասսայական սպառման առարկաներ, և այդ կուլտուրաների վրայի աշխատանքը Միութեան վողջ ժողովրդական տնտեսութեան տեսակետից չափազանց կարեւոր աշխատանք է Անդրկովկասի համար:

Սոչոր արդյունաբերութեան զարգացումն Անդրկովկասում շատ ինտենսիվ պետք է դնա, վորի հետեանքով մենք կունենանք այդ յերկրի նշանակալի ինդուստրացումը:

Նավթի հանուլթն Անդրկովկասի նոր շրջաններում պետք է հասնի 10 միլիոն տոննի (բացի Բազվից): Կարող է պատահել, վոր այդ նախագծումը շատ մեծ է. իհարկե նա պետք է յենթարկվի ավելի ու ավելի ստուգման, սակայն դրա համար այնտեղ հնարավորութիւններ կան:

Քարածուխի հանուլթն Անդրկովկասում հասնում է 3 միլիոն տոննի (Տկվարչիլի պլուս Տկվիրուլի), զարգանում է լեռնահանածոների արդյունաբերութիւնը, գունավոր մետալուրգիան, պղինձը Զանգեզուրում, ալումիններից՝ ալյումինի Ագրբեջանում, զարգանում է այն հանուլթի վերամշակման թեթև արդյունաբերութիւնը, վորն արտադրվում է Անդրկովկասի տերիտորիայում:

Առանձնապես խոշոր նշանակութիւն է ստանում Դաշքեսանի մետալուրգիական գործարանի կառուցումը, վորը չուգունի արտադրութեան հետ միասին կունենա խողովակների ցեխ, մատակարարելու համար խողովակներ Բազվի և առհասարակ Անդրկովկասյան նավթարդյունաբե-

րութեանը, իսկ մյուս կողմից մետաղ կտա Անդրկովկասում յեղած բա-
վականին խոշոր մեքենաշինարարութեանը, վորն աննկատելի կերպով
մեծացավ առաջին հնգամյակի ընթացքում (Շմիդտի անվան գործարանը
և այլն) :

Քիմիայի բնագավառում կառուցվում են ֆոսֆորիտային և ադոմային
պարարտանյութերի ձեռնարկներ :

Խոշոր զարգացում է ստանում շինանյութերի արդյունաբերու-
թյունը—ցեմենտ, տուֆ և այլն :

Տեկատվելի զարգանում է բամբակի և մետաքսի արդյունաբերութեան
ուղղութեամբ :

ԱՍՖՈՆ-ն հզոր ենթակառուցվածքային բաղա յե ստանում շնորհիվ մի շարք հիդ-
րո-էլեկտրակայանների : Իրրե հնարավոր կետեր յես կանխանում Հերդե-
րը, Մինդեգաուրը, Սրամը, Խոսի-Գյումուշը և մյուսները :

Տրանսպորտի խնդիրները ելեկտրոֆիկացիայի խնդիրներով չեն
սպառվում : Ըստ յերևույթին այնտեղ կարիք կլինի կառուցել միջանի-
լրացուցիչ յերկաթուղիներ :

ՄԻՋԻՆ ԱՍԻԱ

Միջին Ասիան (ուր բացի Ուզբեկստանից, Տաջիկստանից և Թուրք-
մենստանից յես մտցնում էմ նաև Կիլիկիայի և Կարա-Կալապիան)՝
վերջնականապես վերակազմվում է յերբեմնի յետամնաց ցարական իմ-
պերիալիզմի գաղութից և դառնում ԽՍՀՄ-ի բամբակի մատակարարման
հիմնական աղբյուրը : միաժամանակ նաև ինդուստրիալ կենտրոնը, վորն
ապահովում է Միջին Ասիայի ընակչութեան սպառման հիմնական ապ-
րանքներով և նույնիսկ ԽՍՀՄ-ին մատակարարում արտադրական սպառ-
ման շատ կարևոր առարկաներ :

Ենթակառուցվածքային վրա, ինչպիսին է քարածուխը, վորի հանույթը
1937 թ. պետք է հասնի 10 միլիոն տոննի, նավթը, վորի հանույթը հըն-
գամյակի վերջին պետք է լինի 3 միլիոն տոնն և մի շարք հիդրոէլեկտրա-
ները—Չիրչիկ, Բախչ և միջանի ուրիշները—զարգանում է գունավոր
մետաղների—պղինձ, ցինկ, կադար, —քիմիական, ամենից առաջ սըլս-
մրված ադոմի քիմիան, —զարգանում է հանածոների հանույթը՝ ծծումբ,
ոնդիլի, ադրեստ, բարիում, մկնդեղ, արճիճ, լաթուարթ (լյապիս—լա-
դուրի), հելիա, վորը հարկավոր է ոդապարիկների համար և այլն :

Բամբակադործութեան աճման հետ միասին բարգավաճում է շերա-
մապահությունը, զենքերի ու կենսաֆի ցանքերը, ավելանում է կաու-
չուկաբեր բույսերի տարածությունը :

Մնում է անասնապահությունը : Ստեղծված գյուղատնտեսութեան
հումույթի բաղա յի վրա կառուցվում են շրջի գործարաններ, զենքերի

կոմբինատ, բամբակի կոմբինատ՝ մեծ հզորութեամբ, մետաքսի նոր
գործարաններ, շաքարի և կոնսերվի գործարաններ և այլն, և՛ այլն :

Մեծ խնդիրներ են կանգնած յերկաթուղային շինարարութեան առ-
պարկից : Այնտեղ ծրագրվում է կառուցել մի շարք նոր մագիստրալ-
ներ :

ԿԱԶԱԿՍՏԱՆԻ ԽՍՀ

Կազախստանի ԽՍՀ-ն շարունակում է յետամնաց շրջանից վերածվել
ու դառնալ ԽՍՀՄ-ի արդյունաբերութեան և գյուղատնտեսութեան խո-
շոր կենտրոն, վորտեղ մինչև 15 միլիոն տոնն քարածուխի հանույթ ունե-
ցող Կարադենդի վառելանյութի շրջանի զարգացման բաղա յի վրա, ելեկ-
տրոենթերիայի բաղա յի վրա աճում է գունավոր մետաղների—կոբալ-
տա, Ջեզկազգոնը, Ալտայի գործարանը, Ռեդդերը, Կազալյումետալը
և այլն, զարգանում է քիմիան, մասնավորապես ծծմբաթթվի արտա-
դրությունը :

Կազախստանում պետք է ձեռնարկվի խոշոր յերկաթուղային շինա-
րարութեան :

Ծրագրվում են այնպիսի ուղղություններ, ինչպիսիք են Կարական-
դա—Բախչաչ, Բախչաչ—Չու, Կարականդա—Մեմիսպալատինսկ և մյուս-
ները : Ավելանում է բամբակի և ուրիշ տեխնիկական կուլտուրաների
արտադրանքը, մասնավորապես կաուչուկաբերները :

Հագահատիկային կուլտուրաների զարգացման հետ միասին ստեղծ-
վում է սոցիալիստական խոշոր անասնապահություն :

Հումույթի աղ բաղա յի վրա կառուցվելու յեն առաջին հերթին բամ-
բակի գործարաններ, շաքարի գործարաններ, կաշվի, կանեփ-պարկերի,
բրդի ձեռնարկություններ, կոնսերվի գործարաններ և այլն :

ԲԱՇԿԻՐԻԱՅԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

Տեղավորված է Ուրալում և սերտորեն կապված Ուրալ—Կուզնեցկի
կոմբինատի հետ : Բաշկիրիայի հանրապետութեան մեջ զարգանում է
խոշոր արդյունաբերությունը :

Այն մետաղների արտադրությունը, վորը կա այնտեղ ի դեմս
Բելորեցկու գործարանի, ավելացվում է մի նոր ուժեղ գործարան—Կո-
մարսով—զիգադինսկին, վորն ունի բոլոր հիմքերը մանելու յերկրորդ
հնգամյակի մեջ և ավարտվելու յերկրորդ հնգամյակում :

Սակայն, բացի դրանից զարգանում է նաև գունավոր մետաղու-
րիան : Այդ հումույթի բաղա յի վրա նպատակահարմար է Բաշկիրիայում
ուժեղ տեմպով սկսել զարգացնել մեքենաշինարարությունը :

Հատ յերևույթին այնտեղ կկառուցվի ելեկտրոքարշների գործարանը, յերկաթուղիների վերակառուցման համար:

Այնտեղ է կառուցվելու մոտորի խոշոր գործարանը: Յերևի յերբ քննելու լինենք կաթսա-տուրբինային մեծ գործարանի կառուցման տեղի հարցը, շինարարության կեսը կընտրվի Բաշկիրիայում:

Դրա հետ միասին աճող գյուղատնտեսության բազայի վրա զարգանում է թեթև և սննդի ինդուստրիան:

ԹԱԹԱՐԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ծրագրվում է այնտեղ կառուցել սինտետիկ կաուչուկի գործարանը, հավանական է ավիացիոն մոտորների գործարանը, ցեմենտա-թթուական ճարպի կոմբինատը Կամի գետաբերանում, համապատասխան հումուլթի հիման վրա, ծրագրվում է կառուցել թանձրացյալ զանգվածների գործարանը, ինչպես յերևում է նաև փայտամշակման և առհասարակ փայտանյութերի գործը:

Այդ ձևանարկներն ու գործարաններն հենդիան ստանալու յեն Վոլ-ժսկո-Կամսկիյ հիդրոկայանից:

Կուլբիշև. — XVII կուսկոնֆերենցիայում տված ղեկուցումից:

ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՂԱՅԲԱՐԸ ԹԵԳՈՒՄՆԵՐԻ ԴԵՄ ՍԶԳԱՅԻՆ ՀԱՐՑՈՒՄ

Վելիկոուսական շովինիզմի թեքման ելույթյունը կայանում է նրանում, վոր ձգտում են ուշադրության չառնել լեզվի, կուլտուրայի, կենսադի ազգային տարբերությունները, ձգտում են նախապատրաստել ազգային հանրապետությունների և մարզերի լիկվիդացիան, փորձում են խզել ազգային իրավահավասարության սկզբունքը և ջլատել անարատի ազգայնացման, մամուլի, դպրոցների և տեսական ու հասարակական ուրիշ կազմակերպությունների ազգայնացման վերաբերյալ կուսակցության քաղաքականությունը:

Դիվար չե հասկանալ, վոր այդ թեքումը (դեպի մեծապետական չովինիզմը) արտացոլում է վելիկոուսական ազգի, առաջնորդում տիրապետող, դասակարգերի ձգտումը, վերադարձնելու իրենց կորցրած արտոնությունները:

Այստեղից վելիկոուսական շովինիզմի վտանգը դիտավոր վտանգն է կուսակցության մեջ ազգային հարցի աստվարիզում:

Տեղական նացիոնալիզմի թեքման ելույթյունը կայանում է առանձնանալու և իր ազգային կեղևի սահմաններում պարփակվելու ձգտումի

մեջ, իր ազգի ներսում դասակարգային հակասությունները մթաղնելու և մարելու ձգտումի մեջ, սոցիալիստական շինարարության ընդհանուր հեղեղից հեռանալու միջոցով վելիկոուսական շովինիզմից պաշտպանվելու ձգտումի մեջ, աշխատել չտեսնել այն, ինչը մոտեցնում է միացնում է ԽՍՀՄ-ի ազգությունների աշխատավոր մասսաներին և տեսնել միայն այն, ինչը կարող է հեռացնել մեկը մյուսից:

Թեքումը դեպի տեղական նացիոնալիզմն արտացոլում է առաջնորդ ձնչված ազգերի հալից ընկած դասակարգերի դժգոհությունը պրոլետարիատի դեկտատուրայի ուժից, վորոնք ձգտում են առանձնանալ իրենց ազգային պետության մեջ և այնտեղ հաստատել իրենց դասակարգային տիրապետությունը:

Կուսակցությունը պետք է սաստկացնի պայքարը յերկու թեքումների դեմ ազգային հարցում և հաշտվողականության դեմ, միաժամանակ ուժեղացնելով ուշադրությունը գործնականորեն կիրառելու լենինյան ազգային քաղաքականությունը, վերացնելու ազգային անհավասարության տարրերը և լայնորեն զարգացնելու Խորհրդային Միության ժողովուրդների ազգային կուլտուրան:

Ստալին:

Մենք ազգային թշնամության, ազգային անհավասարության, ազգային առանձնացման հակառակորդներ ենք: Մենք միջազգայնականներ ենք, ինտերնացիոնալիստներ: Մենք ձգտում ենք աշխարհի բոլոր ազգերի բանվորներին ու գյուղացիներին միացնել և լիովին թուլել միացյալ համաշխարհային Խորհրդային հանրապետության մեջ (Լենին):

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0201175

Դրա հետ միատիեռն աճող գյուղատնտեսության բաղադրի վրա ղարկա-
նում է թեթև և սննդի ինդուստրիան :

Տեղական նաղբոնայիղմի թեքման ելությունը կայանում է առանձնանայու և իր ազգային կեդևի սահմաններում սլարիակիլելու ձգտումի

Մենք ազգային թշնամության, ազգային անհավասարության, ազգային առանձնացման հակառակորդներ ենք: Մենք միջազգայնականներ ենք, ինտերնացիոնալիստներ: Մենք ձգտում ենք աշխարհի բոլոր ազգերի բանավորներին ու դյուզազիներին միացնել և լիովին թուլել միացյալ համաշխարհային Սօցիալիստական հանրապետության մեջ (Լենին):

NL0201175

42.357

gm

gm 1

gm 2

